Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volge (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebérg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daub*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta“ ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., Pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr, v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 147.—Anulŭ LIII. Braşovŭ, Duminecă 1 (13) Iulie 1890.

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie 1890 stilŭ vechiu se deschide **nou abonamentŭ**, la care învitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Braşovŭ, 30 Iunie st. v.

Din Transilvania ne sosescŭ dilnicŭ scirĭ despre marile stricăciunĭ, ce le-a causatŭ grindina în hotarele fórte multorŭ comune în dilele trecute.

Pe câtŭ de frumóse erau speranţele economilorŭ noştri dela sate în véra acésta, că recolta va fi una din cele mai bune şi mai mănóse, pe atâtŭ de mare este acum întristarea, ce a produs'o nenorocirea elementară în amintitele comune.

In multe locurĭ bieţii ómenĭ nu mai sciu ce sĕ încépă, ca sĕ-şĭ procure pânea de lipsă pentru traiulŭ vieţii, după ce grindina a nimicitŭ ródele din câmpŭ, carĭ le promiteau aşa de multŭ. In unele locurĭ ţĕranii se vĕdŭ siliţĭ acum sĕ-şĭ vêndă vitele, pentru ca cu preţulŭ dobênditŭ sĕ'şĭ pótă cumpĕra grânele de lipsă.

Mai de pretutindenĭ, pe unde a bătutŭ grindina, primimŭ informaţiunea, că ţĕranii noştri nu au fostŭ asiguraţĭ în contra ei, nicĭ într'unŭ chipŭ, nicĭ la vr'o societate de asigurare, nicĭ pe calea de ajutorŭ mutualŭ, păstrându-şĭ cu toţii la unŭ locŭ atâtea cereale, ca sĕ nu fiă siliţĭ sĕ alerge la mijlócele cele mai desperate într'unŭ casŭ de nenorocire elementară.

Intr'o corespondenţă din ţéra Haţegului, ce-o publicămŭ mai josŭ, se face unŭ căldurosŭ apelŭ la fruntaşii preoţĭ şi mirenĭ din comunele locuite de Românĭ, ca sĕ îndemne pe ţĕranĭ de a'şĭ asigura rodulŭ muncei lorŭ la societăţile de asigurare premergêndu-le înşişĭ cu esemplulŭ, ca sĕ-i pótă cu atâtŭ mai uşorŭ convinge despre folósele asigurării, care feresce pe economŭ de miseriă în timpurĭ de nenorocire, ér în timpurĭ bune îi dă liniştea, că în nicĭ unŭ casŭ lipsa nu'lŭ va ajunge şi că esistenţa sa şi a familiei sale este asigurată.

Nu putemŭ decâtŭ sĕ susţinemŭ şi sĕ aprobămŭ ceea ce recomandă corespondenţa memorată, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, cu câtŭ fóia nóstră la tóte ocasiunile a arĕtatŭ folosulŭ asigurărilorŭ pentru poporulŭ nostru.

Asigurarea nu este, decâtŭ unŭ feliu de păstrare, ba suntŭ casurĭ de nenorocire, în carĭ asigurarea este mai multŭ decâtŭ păstrarea.

Dér cu totŭ folosulŭ asigurărilorŭ în contra nenorocirilorŭ elementare, precum grindina, focŭ, inundărĭ ş. a. trebue sĕ recunóscemŭ, că nu este uşorŭ de a face sĕ pĕtrundă în masse convingerea despre însemnătatea lorŭ şi că numai încetulŭ cu încetulŭ ţĕranulŭ nostru va puté fi, mai vêrtosŭ prin esemple, îndemnatŭ sĕ se foloséscă de acestŭ mijlocŭ pentru asigurarea bunăstării lui.

Dér sĕ nu aşteptămŭ până ce cu încetulŭ va pĕtrunde şi în sînulŭ sătenilor noştri cunóscerea folosului asigurărilorŭ, ci sĕ ne folosimŭ de tóte mijlócele spre a-lŭ feri de acea miseriă, ce trebue sĕ o îndure adĭ multe comune în urma grindinei.

Unulŭ din aceste mijlóce, care s'a probatŭ şi până acuma icĭ colo, este fără îndoiélă asociaţiunea sătenilorŭ pentru a se ajutora împrumutatŭ, prin înfiinţarea de aşa numite grânare în comună. In aceste grânare se adună şi se păstréză o anumită cantitate de cereale, ce-o contribue fie-care locuitorŭ din satŭ în anii când câmpulŭ i-a adusŭ róde. Din aceste grânare, carĭ se administréză de către autoritatea bisericéscă, se ajutoră apoi locuitorii în casurĭ de nenorocire, fiindŭ îndatoraţĭ de a înapoia mai târdiu, când vorŭ puté, cerealele împrumutate, pe lângă unŭ anumitŭ adausŭ în chipŭ de interese.

Avemŭ dovedĭ, că asemenĭ grânare, unde s'au înfiinţatŭ, au adusŭ celŭ mai mare folosŭ ţĕranilorŭ, aşa încâtŭ se póte dice, că în unele privinţe satisfacŭ mai multŭ trebuinţelorŭ lorŭ urgente decâtŭ orĭ ce alte asigurărĭ.

In totŭ casulŭ sistemulŭ de păstrare comună, ce se practică icĭ colo prin înfiinţarea de grânare, oferă ţĕranului unŭ ajutorŭ mai grabnicŭ şi nemijlocitŭ, şi fiindŭ atâtŭ înfiinţarea câtŭ şi manipularea acestorŭ grânare de totŭ simplă şi uşóră, nu putemŭ îndestulŭ recomanda fruntaşilorŭ poporului nostru, ca sĕ imiteze fără pregetŭ bunulŭ esemplu, ce l'a datŭ în privinţa acésta până acuma o părticică a comunelorŭ bisericescĭ române cu aceste grânare.

Ba mai multŭ, cei ce au înfiinţatŭ şi până acuma grânare sĕ stăruie din rĕsputerĭ pentru a le mări şi desvolta, şi sĕ nu se mulţuméscă numai a ajuta pe unii séu alţii din locuitorii nenorociţĭ orĭ lipsiţĭ, ci sĕ le pună în stare ca în casŭ de nenorocire, cum este şi grindina, de care vorbimŭ, sĕ pótă oferi ajutorŭ în proporţiunĭ mai marĭ întregei comune celŭ puţinŭ pentru lunile mai grele ale anului.

Mai aducŭ aceste grânare şi alte folóse, pentru scólă şi biserică; este aşadéră o adevĕrată binefacere pentru poporŭ înfiinţarea lorŭ.

Una sĕ facemŭ şi alta sĕ nu-o lăsămŭ. Sĕ ne facemŭ grânare pretutindenĭ şi sĕ luminămŭ totodată poporulŭ despre însemnătatea, ce o au asigurările în casurĭ de nenorocirĭ pentru elŭ şi bunăstarea lui economică.

Revista politică.

Dinăuntru. Cetitorii noştri îşĭ aducŭ aminte de atitudinea energică şi de multele proteste din partea clerului rom. cat. în contra unei ordinaţiunĭ a ministrului de culte Csaky, privitóre la matriculele pruncilorŭ ai cărorŭ părinţĭ se ţinŭ de diferite confesiunĭ. Afacerea acésta a luatŭ proporţiunĭ fórte estinse. S'au ţinutŭ adunărĭ, s'au luatŭ hotărîrĭ energice, ér din Strigonŭ ministrulŭ Csaky a fostŭ ameninţatŭ şi i-s'au pusŭ în vedere luptele şi neînţelegerile religionare, carĭ au turburatŭ odinióră Ungaria. Mai multŭ, clerulŭ rom. cat. s'a adresatŭ cu plângerile lui chiar şi la scaunulŭ din Roma. Fóia clericală ungurésca „Magyar Allam“ de atuncĭ mereu a continuatŭ lupta, şi unŭ plebanŭ, care a fostŭ pedepsitŭ, pentru-că n'a voitŭ sĕ se acomodeze ordinaţiunei d-lui Csaky, a fostŭ glorificatŭ şi lăudatŭ de clericalĭ. In timpulŭ din urmă afacerea a întratŭ într'unŭ nou stadiu. „Magy. All.“ adecă susţine, că Vaticanulŭ ar fi aprobatŭ atitudinea clerului rom. cat. şi că primatele Ungariei va primi în dilele viitóre rĕspunsulŭ sântului scaunŭ din Roma în formă de „declaraţiune hotărîtă în afacerea matriculelorŭ“.

E interesantŭ acum a se sci, cine va învinge, după-ce însăşĭ Curia romană a întratŭ în luptă cu guvernulŭ unguresců. Foile ungurescĭ suntŭ supĕrate focŭ pentru atitudinea energică a clerului rom. cat. şi declară susŭ şi tare, că deóre-ce guvernulŭ are în mâna sa „Jus placeti“, póte prin o singură trăsă-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Rĕsbunarea lui Saint-Pierre

de *Ales. Dumas.*

Istoria nóstră s'a întêmplatŭ pe timpulŭ lui Ludovicŭ XII, regele Franciei. Inceputulŭ şi'lŭ are pe la sfîrşitulŭ fiorosului rĕsboiu italianŭ. Armata francesă a tăbărîtŭ la Turinŭ şi în giurŭ.

Era în corpulŭ oficerilorŭ unŭ locotenentŭ cutezătorŭ, pasionatŭ, cu inimă nobilă, şi din familia nobilă, cu numele Saint-Pierre, care pe timpulŭ acestei espediţiunĭ s'a înamoratŭ în o tînĕră damă italiană.

Căja — astfelŭ se chema frumósa vĕduvă de 20 anĭ. Ea şedea în Turinŭ. Ea era de 18 anĭ când s'a măritatŭ. Bărbatulŭ şi-l'a iubitŭ cu tótă abnegaţiunea şi frăgedimea. Acesta însĕ a fostŭ unulŭ dintre acei individĭ, înaintea cărora nimica nu este sântŭ în lume. Nu numai că se purta aspru faţă cu soţia sa, dér nu s'a sfiitŭ a'i trăda (descoperi) şi secretele, ba ce e mai multŭ, a'i face chiar şi amorulŭ de vêndare.

Când Căja descoperì planulŭ complicatŭ şi neonestŭ alŭ bărbatului sĕu, s'a cutremuratŭ în tótă fiinţa sa. Nu a plânsŭ, nu s'a văetatŭ, după datina sexului ei, ci şĭ-a ascunsŭ durerea în sînŭ. Dér acéstă durere tăcută şi ascunsă din ce în ce cocea unŭ cugetŭ negru.

A voitŭ sĕ se sinucidă! Mórtea bărbatului ei însĕ, care murì de rana-i primită, dete o direcţiune mai sănĕtósă gândurilorŭ sale. Pe încetulŭ a începutŭ sĕ crescă muschiulŭ verde a liniştirei pe ruinele fericirei pierdute.

In bărbatulŭ sĕu a învĕţatŭ a cunósce numai necredinţa şi caracterulŭ moleşitŭ alŭ sexului bărbătescŭ. Şi sciinţa câştigată pe basa acestei esperienţe, deşi fără temeiu, dér a aplicat'o la întregŭ sexulŭ bărbătescŭ.

Totuşĭ, frumosulŭ, tînĕrulŭ Saint-Pierre, maniera-i prevenitóre şi cutezanţa lui, nicĭ din inima ei nu au dispărutŭ fără urme. Dér ea asculta mărturisirile pasionate în linişte şi cu unŭ surîsŭ, ce nu tinde nicĭ cea mai mică speranţă; declarările de amorŭ le primia c'unŭ singurŭ semnŭ făcutŭ cu capulŭ, prin ce se părea a'şĭ arĕta îndoéla, — şi în urmă, când Saint-Pierre, cădutŭ la piciórele ei, se ruga, ca sĕ-i rumpă firulŭ suferinţelorŭ grele, promiţêndu-i inima şi mâna, Căja îi dise surîdêndŭ:

„Ar fi mai bine pentru D-ta, décă te-ai arunca înaintea chipului Precestei.“

Eroulŭ nostru vĕdêndŭ rĕcéla adoratei sale, la începutŭ a desperatŭ, mai apoi era posomorîtŭ şi închisŭ. Lupta internă i-se întipărì pe faţă. Vieţa pentru elŭ acum era o grea povară; îşĭ cerca mórtea în lupte, dér glónţele perirei îlŭ încunjurau, sabia duşmanului luneca de pe inima, pe care numai o singură privire a Căjei a străbătut'o aşa de tare.

După o jumĕtate de anŭ tînĕrulŭ locotenentŭ érăşĭ îngenunchià la piciórele ei, pe pieptŭ cu decoraţii, în inimă cu amorŭ.

Inima Căjei numai la aparinţă era rece; sĕ nu ne mirămŭ déră, décă după atâta jertfire de sine şi ea fù mişcată. Intr'o după amédă, când Saint-Pierre îngenunchiatŭ înaintea ei — ca mai de multe orĭ — îşĭ mărturisì iubirea, a roşitŭ, a venitŭ în confusiune şi puţinŭ lipsia până sĕ fluture vĕlulŭ ce acoperia amorulŭ ei; dér reînfăţişându-i-se în memoriă tractarea nevrednică a bărbatului ei mortŭ încurêndŭ se liniştì undulaţiunea sgomotósă a inimei, şi simţĕmêntulŭ, ce acuşĭ era sĕ-lŭ tradezei şi'lŭ acoperì cu vĕlulŭ manierei recĭ.

Tînĕrulŭ locotenentŭ însĕ, ca şi ostaşulŭ celŭ bunŭ, nu s'a retrasŭ, şi când îşĭ repeţi mărturisirea, acésta aflà echou şi în inima Căjei, şi în locŭ de obicĭnuitulŭ rĕspunsŭ batjocoritorŭ, elŭ fù surprinsŭ cu acéstă întrebare:

— „D-ta promiţĭ multŭ, fórte multŭ, dér vei fi în stare sĕ probezĭ prin fapte aceste promisiunĭ?“

„Poruncesce şi eu mĕ supunŭ“, rĕspunse Saint-Pierre mişcatŭ, „da, îţĭ jurŭ pe cinstea mea cavalerésca, că voiu împlini totŭ, orĭ şi ce doresci.“

— „Credŭ, séu mai bine disŭ, voiescŭ sĕ credŭ“, continuà Căja după o scurtă pausă, — „bine déră! Din minutulŭ acesta se începe timpulŭ de probă, şi ascultă declaraţiunea mea: mâna cu

tură de condeiu sĕ dică unŭ „nu“ hotărîtŭ; căcĭ o mare nedreptate ar fi când printr'unŭ simplu actŭ matricularŭ s'ar puté trece unŭ copilŭ protestantŭ dreptŭ catolicŭ.

Partida *Cehilorŭ tinerĭ*, după cum spunŭ foile din Austria, a raportatŭ în dilele trecute în Praga o frumósă învingere. Nu de multŭ amŭ înregistratŭ scirea, că 2000 de Cehĭ tinerĭ ţĕranĭ au ţinutŭ la 29 Iunie n. o adunare, în care au declaratŭ unanimŭ, că deóre-ce pactulŭ germano-cehŭ nu este primitŭ decâtŭ numai de-o fracţiune cehă, respingŭ şi ei punctaţiunile aceluia. Nemulţămirea ce au manifestat'o Cehii tinerĭ încă dela începutŭ faţă cu pactulŭ s'a datŭ şi şi mai multŭ pe faţă, la alegerile pentru consiliulŭ scolarŭ alŭ ţĕrei. Avea sĕ fiă alesŭ unŭ membru cehŭ şi altulŭ germanŭ. Inainte de alegere s'a întêmplatŭ o mare şi vehementă dispută între alegĕtorĭ cu care ocasiune senatorulŭ orăşenescŭ Scholl, din partida Cehilorŭ bĕtrânĭ, a ţinutŭ o aspră vorbire în contra pactului despre care a disŭ, că e periculosŭ pentru Bohemia, ér Podlipuigg, din partida Cehilorŭ tinerĭ, a disŭ, că unŭ astfelŭ de pactŭ nicĭ-odată nu li-se va puté impune Cehilorŭ, séu mai bine nu le trebue aicĭ o împăciuire. După acestea au vorbitŭ mulţĭ alţĭ oratorĭ, dér toţĭ în contra pactului. In fine s'a procedatŭ la alegere, reeşindŭ deputatulŭ Iosifŭ Heinrich, care deşi de origine germanŭ, totuşĭ elŭ totdéuna a ţinutŭ partea Cehilorŭ tinerĭ. Din 60 de voturĭ Heinrich a primitŭ 56. Din causă că Heinrich a trecutŭ şi de astă-dată în tabĕra străină, între Germanii din Praga s'a născutŭ mare agitaţiune.

Credinţa generală e, că alegerea lui Heinrich aprópe cu unanimitate, este o hotărîtă demonstraţiă în contra pactului şi remarcabilŭ e, că nu numai foile cehilorŭ tinerĭ, ci şi cele ale Cehilorŭ bĕtrânĭ aprobă alegerea făcută cu multă îndestulire. In Praga se vorbesce, că acestŭ succesŭ alŭ Cehilorŭ tinerĭ este unŭ semnŭ rĕu, décă nu chiar unŭ periculŭ faţă cu pactulŭ germano-cehŭ.

Dinafară. Privitorŭ la nota bulgară îndreptată Porţii, o telegramă din Constantinopolŭ împărtăşesce, că consiliulŭ ministerialŭ otomanŭ s'a ocupatŭ în dilele din urmă cu ea şi a recunoscutŭ în principiu îndreptăţirea multorŭ plângerĭ ale guvernului bulgarŭ, dér n'a adusŭ nicĭ o hotărîre. Representantulŭ bulgarŭ în Constantinopolŭ, Vulcovicĭ, a declaratŭ guvernului otomanŭ, în numele lui Stambulovŭ, că nota bulgară nu e o ameninţare, ci e simplu espresiunea stărilorŭ faptice şi o rugare de-a se ajuta acestorŭ stărĭ. Ambasadorulŭ rusescŭ a protestatŭ de nou în contra orĭ cărei concesiunĭ privitóre la cestiunea recunóscerei principelui Ferdinandŭ.

„Pol. Corr.“ primesce din Belgradŭ o telegramă prin care i-se face cunoscutŭ, că din incidentulŭ aniversărei morţii lui Kaceansky s'a constituitŭ o reuniune cu numele „Velika Serbija“, ale cărei nisuinţe s'ar îndrepta în contra Austro-Ungariei. Scopulŭ reuniunei e lăţirea ideii *uniunei* între poporulŭ sêrbŭ, lupta pentru unirea naţională a tuturorŭ Sêrbilorŭ şi ajutorarea conaţionalilorŭ lipsiţĭ. Reuniunea va eda cărţĭ şi broşurĭ, va constitui societăţĭ de lectură, va funda bibliotecĭ şi va nisui mereu, ca ideia marei Serbii sĕ-şĭ afle espresiunea şi în massele poporului.

Unŭ conflictŭ sângerosŭ e în ajunŭ sĕ se întêmple la graniţa albanesă. După cum i-se scrie fóiei vienese „N. Fr. Presse“ din Scutari (Albania), s'a ivitŭ o mare dispută asupra unui dreptŭ de păşune la graniţa albanesă-muntenegrênă, care în timpulŭ din urmă a luatŭ proporţiunĭ îngrijitóre. E vorba de păşunea dela muntele Velipolie, alŭ cărei dreptŭ de folosinţă ilŭ aveau mai înainte locuitorii muntelui Clementi şi ai satului Cuci, împreună. De când satulŭ Cuci s'a cedatŭ Muntenegrului, Clementesii pretindŭ, că numai ei mai au dreptŭ asupra paşunatului. Cucienii însĕ au reclamat şi au dobênditŭ dela Pórtă restabilirea vechei stărĭ de lucrurĭ, adecă a dreptului de păşune. Cearta născută de aicĭ a provocatŭ repeţite conflicte sângeróse între Clementesĭ şi vecinii lorŭ muntenegrenĭ. Iritaţiunea între Albanesĭ cresců şi mai multŭ în urma sgomotului rĕspânditŭ, că Muntenegrulŭ face pregătirĭ se cuprindă muntele dela Gusinie, care i-s'a recunoscutŭ prin tratatulŭ dela Berlinŭ. In urma acésta locuitorii dela Gusinie, carĭ suntŭ mai toţĭ Mohamedanĭ, au făcutŭ legătură cu Clementesii („bessa“, cum 'i dicŭ ei) şi s'au juratŭ sĕ nu lase nicĭ cea mai mică bucată de pămêntŭ s'o ocupe Muntenegrulŭ, şi sĕ-şĭ apere teritoriulŭ până la cea din urmă picătură de sânge. La jurĕmêntulŭ acesta se alăturară toţĭ locuitorii dela graniţa albanesă-muntenegrénă. In urma acésta guvernulŭ muntenegrênŭ a trimisŭ şése batalióne de soldaţĭ la graniţă în apropierea muntelui Clementi. Mĕsura acésta, care nu póte decâtŭ sĕ întărêscă pe Albanesĭ în credinţa lorŭ, că Muntenegrulŭ are de gândŭ sĕ mai ocupe o părticică din teritoriulŭ albanesŭ, e cu atâtŭ mai primejdiósă, cu câtŭ tocmai pe timpulŭ acesta, poporaţiunea albanesă e liberă de orĭ-ce muncă a câmpului, şi ca de obiceiu, pe timpulŭ acesta se întêmplă conflictele dela graniţă. Situaţiunea în Albania decĭ e îngrijitóre.

In Londra poliţia s'a pusŭ în grevă. Turburările din dilele trecute abia de vorŭ avé păreche în analele Londrei şi ele suntŭ caracteristice mai alesŭ, că se făcŭ chiar de cătră aceia, carĭ suntŭ chiămaţĭ sĕ pădêscă ordinea şi liniştea publică. Causa turburărilorŭ se dice, că este cestiunea dreptului la pensiune a poliţiştilorŭ, cestiune pe care căpitanulŭ poliţiei Munro a adus'o pe tapetŭ chiar şi în camera comunelorŭ. Dér între Munro şi ministrulŭ de interne Matthews s'au născutŭ divergenţe de părerĭ, în urma cărora Munro şi-a părăsitŭ postulŭ. Urmaşulŭ lui, Edward Bradford, a opritŭ adunările publice ale poliţiştilorŭ. In urma acésta agitaţia s'a mărîtŭ şi turburările şi-au ajunsŭ culmea în scandalurile, ce s'au întêmplatŭ înaintea biuroului poliţiei în Browstreet. S'au întêmplatŭ bătăĭ şi rănirĭ şi trupele de prin casarme au fostŭ consignate. Pe lângă poliţiştĭ s'au pusŭ în grevă şi purtătorii de scrisorĭ (factorii). Telegramele mai nouĕ din Londra spunŭ, că între ei şi direcţiunea postală nu s'a putută face pănă acum nicĭ o învoială. Impărţirea scrisorilorŭ se face cu mare greutate şi întârdiare. In 9 Iulie greviştii au datŭ cu puterea afară din edificiulŭ poştei pe persónele ce-i înlocuiau, s'a născutŭ o luptă vehementă între ei şi iau abdisŭ cu desĕvîrşire serviţiulŭ; au ţinutŭ apoi o mare adunare în Clerkenwell la care au luatŭ parte ca la 5,000 şi au hotărîtŭ sĕ încépă greva, décă substitutorii lorŭ nu vorŭ fi demisionaţĭ. In urma acésta 100 dintre ei au fostŭ destituiţĭ din postŭ.

SCIRILE DILEI.

Alegere de protopopŭ în Braşovŭ. Astădĭ s'a făcutŭ alegere de protopopŭ, pentru protopopiatulŭ I. alŭ Braşovului. Candidaţĭ au fostŭ: protopopulŭ *Ioanŭ Petricŭ*, parochulŭ *Vasilie Voina* şi profesorulŭ gimnasialŭ *Ioanŭ Popea*. Votanţĭ au fostŭ 60 şi a primitŭ parochulŭ Vasilie Voina 29 voturĭ, prof. Ioanŭ Popea 18 voturĭ, şi protop. Ioanŭ Petricŭ 13 voturĭ. Astfelŭ a fostŭ alesŭ protopopŭ cu maioritate de voturĭ părintele *Vasilie Voina*.

***

Unŭ conflictŭ de graniţă. Cetimŭ în „P. Lloyd“, că din satulŭ românescŭ dela graniţă, Cornința, 300 de Românĭ înarmaţĭ cu furcĭ şi cu puşcĭ ar fi năvălitŭ pe moşia statului Balta-Cerbului şi mai curêndŭ ca gendarmii sĕ-i fi zăritŭ, ei au seceratŭ tóte sĕmĕnăturile şi le-au dusŭ cu dênşii. Poporaţiunea, care voia sĕ'i oprêscă de a face acésta, fu împrăsciată şi pusă pe fugă. A doua di o nouă cétă de 60 Românĭ a datŭ năvală; de astă-dată se întêmplă o încăerare sângerósă între năvălitorĭ şi gendarmĭ. Unŭ Românŭ a fostŭ împuşcatŭ, mulţĭ alţiĭ rănitĭ, ér alţii arestaţĭ. „P. L.“ susţine, că Românii voiau sĕ omóre (?) pe unŭ silvanistŭ ungurŭ şi-i şi deteră câte-va loviturĭ de cuţitŭ când sosiră şi împiedecară alte acte de violenţă.

Chiar aşa sĕ fiă?!

Faptă nobilă. Distinsulŭ comerciantŭ din Brăila, d-lŭ *V. P. Sassu*, a binevoitŭ a înmâna administraţiei fóiei nóstre preţulŭ abonamentului pe unŭ anŭ pentru cincĭ esemplare din „Gazeta“ de Duminecă, cu rugarea, ca sĕ se trimêţă gratuitŭ în cincĭ din acele comune române unde se simte mai mare lipsă. Fapta acésta se caracterisézá pe sine însăşĭ. Mulţămimŭ fierbinte d-lui V. P. Sassu în numele celorŭ, carĭ vorŭ beneficia din darulŭ sĕu marinimosŭ!

***

Societatea pressei în Bucurescĭ. Cetimŭ în diarele din Bucurescĭ, că pentru adĭ, Sâmbătă séra 30 Iuniu v., suntŭ convocaţĭ în localulŭ Redacţiei „României“ unŭ numĕrŭ însemnatŭ de diariştĭ cu scopŭ de-a discuta asupra disposiţiunilorŭ ce trebuescŭ luate spre a se puté pune basele unei societăţĭ a pressei. Intrunirea acésta este pregătitórea altei întrunirĭ generale, la care vorŭ fi învitaţĭ directorii şi redactorii principalĭ ai diarelorŭ.

***

Bătaia lui Dumnedĕu. In dilele acestea l'a trăsnitŭ Dumnedeu pe primarulŭ din Băişóra cu numele Márte Augusztin. De Dumnedeu trăsnitulŭ a fostŭ, după cum scrie „Kolozsvar“, Românŭ de viţă, dér a ţinutŭ cu Ungurii. Elŭ a fostŭ unulŭ dintre cei mai marĭ sprijinitorĭ ai „Kulturegyletului“ din Iara de josŭ.

***

Convocărĭ. Adunarea generală a „Associaţiunei Transilvane“ este convocată pe diua de 15 (27) Augustŭ în *Reghinulŭ săsescŭ*. — Adunarea generală a Despărţĕmêntului XI (Sĕlagiu) alŭ „Associaţiunei“ este convocată pe 4 Augustŭ s. n. în *Supurulŭ de susŭ*. — Adunarea generală a Despărţĕmêntului II (Făgăraşŭ) alŭ „Associaţiunei“ este convocată pe 15 (27) Iulie în *Zĕrnescĭ*. Toţĭ Românii iubitorĭ de cultura poporului nostru suntŭ învitaţĭ a lua parte la aceste adunărĭ.

***

Institutulŭ „Lumina“ din Bucurescĭ, calea Rahovei, Nr. 46, a fostŭ ridicatŭ, precum aflămŭ, la rangulŭ de liceu. Directorĭ vorŭ fi d-nii *Gr. G. Tocilescu* şi d-lŭ *D. R. Cordescu*. Vorŭ funcţiona la acestŭ liceu trei profesorĭ de facultate şi alţĭ 8 profesorĭ dela liceele statului.

***

Iubileulŭ lui Guttenberg. La 24 Iuniu n. în multe oraşe, mai alesŭ în Germania, s'a serbatŭ iubileulŭ de 450 de anĭ alŭ inventărei tiparului. Cea mai frumósă serbare s'a făcutŭ în Maienţa, unde s'a născutŭ Guttenberg la an. 1397. Cea dintêiu carte s'a tipăritŭ la 1452—1455 (Biblia). Guttenberg (séu cum se numia după părinţii sĕi Gensfleisch) a muritŭ la anulŭ 1468.

***

Efectele tarifului pe zone în Austria. De când s'a introdusŭ tariful pe zone

---

inimă-mĭ cu totŭ e a D-tale, décă în rĕstimpŭ de trei anĭ îmĭ vei fi credinciosŭ şi totodată vei rĕmâné mutŭ“.

Saint-Pierre cu o simplă clătinare din capŭ arĕtă primirea propunerei Căjei şi din acelŭ minutŭ deveni mutŭ. . . . .

In Turinŭ s'a şi lăţitŭ vestea bólei sale; ilŭ compătimeau, dér causa bólei nimenea afară de Căja nu o scia, nimenĭ nu scia de ce e mutŭ. Atâtŭ de frumosŭ, aşa de tînĕrŭ, atâtŭ de bravŭ şi mutŭ!...

Acéstă scire aevea, că a atinsŭ în modŭ neplăcutŭ pe fetele Turinului, dér înzadarŭ! Pre lângă tótă compătimirea, pe lângă tóte lacrimile vĕrsate în ascunsŭ nu s'a pututŭ face nicĭ o strămutare în esenţa lucrului. Compătimirea amicilorŭ elŭ nicĭ că o băga în sêmă, din care causă cei mai mulţĭ l'au condamnatŭ şi au încetatŭ a-i fi amicĭ sincerĭ; şi elŭ a rĕmasŭ mutŭ.

Insĕ ca o povară grea îi apăsa inima gândulŭ, că nu-şĭ mai póte manifesta amorulŭ în modulŭ de până acum, şi nu odată se clătină în propusulŭ sĕu, dér totdéuna îşĭ aducea aminte de cu vreme de cinstea cavalerêscă — şi tăcea.

Intr'una din dile, îmbolditŭ de o patimă nebiruită, era pe aci sĕ dea cursŭ liberŭ simţĕmintelorŭ sale, uitândŭ jurĕmêntulŭ; dér privirea rece a Căjei ilŭ împedecă — şi a tăcutŭ . . . . .

„Rĕmasulŭ bunŭ“ şi-l-a luatŭ prin o epistolă de câteva rêndurĭ.

Ajungêndŭ în Francia, din ce în ce se lăsau norĭ mai posomorîţĭ peste firea lui. Trăia retrasŭ, ca unŭ eremitŭ. Când erupse rĕsboiulŭ contra Angliei, unŭ gândŭ i-se furişă în minte şi inimă: a muri în rĕsboiu!

La armată s'a purtatŭ vitejesce, şi lupta, care pe-aci era sĕ fiă pierdută, nu odată o făcŭ victoriósă. . . .

Vestea lui Saint-Pierre nu peste multŭ se lăţi în tabĕră şi'n ţĕră. De cavalerulŭ mutŭ vorbiau ostaşii, ér fetele amoróse visau de elŭ. Insĕ flórea neveşrediă, atuncĭ o potrivĭ mai bine în cununa-i de învingere, când într'una din acelea lupte, cu o cutezanţă ne mai pomenită, abătu lovitura de mórte îndreptată spre regele sĕu.

Regele îşĭ rĕsplăti mântuitorulŭ vieţii sale cu lanţulŭ sĕu de aurŭ, şi l'a numitŭ de comandantŭ supremŭ alŭ armatei. Acésta era o posiţiune fórte înaltă pe acelea timpurĭ, dér şi Saint-Pierre a sciut'o purta cu demnitate.

Prin reuşita bună a rĕsboiului, într'atâta şĭ a câştigatŭ iubirea regelui, încâtŭ acesta în tóte părţile ţĕrii a datŭ publicaţiunĭ, promiţêndŭ unŭ darŭ regescŭ aceluia, care va fi în stare sĕ vindece bóla eroului mutŭ. Indemnaţĭ de premiulŭ pusŭ, cu miile se adunau medicii din tóte părţile ţĕrii în capitală, de ceea ce Saint-Pierre deveni îngrijatŭ, că în cele din urmă prin atâţia medicĭ aievea va deveni mutŭ.

Regele, ca sĕ scutêscă pe prietinulŭ sĕu de orĭ şi ce neplăcere, a ordonatŭ a se vesti, că mediculŭ va primi premiulŭ publicatŭ, dér acela a cărui probă nu va fi urmată de succesŭ, va trebui sĕ móră. După acéstă publicaţiune întru atâta s'au înpuţinatŭ medicii, încâtŭ nu au rĕmasŭ decâtŭ doi.

Nicĭ sciinţa şi esperinţa acestora însĕ nu au avutŭ succesŭ, ér la ordinulŭ aspru alŭ regelui ei au fostŭ închişĭ şi nicĭ că voia sĕ audă de scusele lorŭ. In mijloculŭ capitalei s'a ridicatŭ unŭ eşafodŭ îmbrăcatŭ în postavŭ roşu, pe care aveau sĕ fiă esecutaţĭ cei doi captivĭ.

In timpulŭ acesta se insinuă la curtea regală o damă de o frumseţă rară, care doria sĕ fiă primită înaintea regelui.

„Maiestate!“ dise tînĕra damă, „numai trei dile cerŭ, şi décă în acestŭ timpŭ nu voiu fi în stare sĕ vindecŭ pe amiculŭ Maiestăţii Tale din muţiă, de bună voiă îmĭ voiu pleca capulŭ sub barda călĕului.

Frumseţa răpitóre şi maniera elegantă a tinerei dame'lŭ pĕtrunseră pe rege, şi o rugă se rênunţe la o atare încercare zadarnică şi sĕ nu-şĭ pună în periculŭ viéţa înflorítóre.

Tînĕra damă însĕ rĕmase fórte hotărîtă pe lângă propusulŭ ei.

„Modulŭ meu de vindecare e folositorŭ şi sigurŭ, lasă-mĕ dér Maiestate sĕ-lŭ aplicŭ.“

— „Bine, cercă“ — dise regele — „dér nu uita, că décă încercarea îţĭ va fi zadarnică, mórtea ţĭ-e sigură.“

în Austria, pe căile ferate de statŭ s'au transportatŭ în împrejurimea Vienei aprópe 115,000 de persóne. In ḑiua de Rusalii numĕrulŭ persónelorŭ, carĭ au călĕtoritŭ spre Viena şi în jurulŭ Vienei, a fostŭ de 72.000.

***

Nu i-a succesŭ. Se scrie din Alba-Iulia, că Takács Jozsef, pantofarŭ, urîndu'şĭ viéţa a vrutŭ sĕ móră spênḑuratŭ. Ei, dér o păţì bietulŭ Takács, căcĭ o vecină a lui prinḑêndŭ de veste a grăbitŭ la Takacs, a tăiatŭ funia cu care era legatŭ şi alergândŭ după ajutorŭ medicalŭ, după multă frecare, li-au succesŭ sĕ'nvieze pe nefericitulŭ, despre care se ḑice, că iubesce tare rachiulŭ.

***

Podulŭ dela Murĕşŭ peste Cimbrudŭ, după o esaminare amĕnunţită de cătră o comisiă pricepĕtóre, a fostŭ datŭ comunicaţiunei. Podulŭ este proprietatea comitatului şi comitatulŭ va lua vama dela trecĕtorii peste elŭ, dér după cum se spune tarifulŭ va fi moderatŭ.

***

Sinucidere. Ni-se scrie, că în 3 a l. c. s'a spênḑuratŭ în Runcŭ o muere. Era lucru curiosŭ a vedé cum muerea sta spênḑurată de grindă avêndŭ înaintea ei pe masă o icónă şi unŭ cuţitŭ. Muerea înainte de a se spênḑura a făcutŭ mătănii şi a sĕrutatŭ icóna. Causa spênḑurărei e unŭ morbŭ îndelungatŭ.

***

Esamenŭ de notarŭ au făcutŭ cu bunŭ succesŭ, după cum ni-se scrie la 9 Iulie n. d nii: Gedeonŭ Vasŭ, Ioanŭ Stanŭ, din cerculŭ Arpaşului; Niculae Manoiu şi Ioanŭ Voda din cerculŭ Branului. Numiţii d-nĭ au fostŭ esaminaţĭ în casa comitatului Făgăraşiu.

***

Furtună grozavă în Marea Nordului Se telegrafiază din Bruxella, că o furtună grozavă bântue marea Nordului. Până acum se anunţă naufragiulŭ a 16 luntri de pescarĭ şi înecarea a 52 de ómenĭ; 40 de luntri suntŭ încă absente; témă e, că şi ele s'au cufundatŭ cu totŭ personalulŭ lorŭ. In faţa portului din Ostenda o corabiă cu trei catarte s'a înecatŭ cu echipagiu cu totŭ. Corabia de salvare a trebuitŭ sĕ se întórcă în portŭ; nicĭ vapórele cele marĭ de poştă nu se potŭ apropia de porturĭ. Pe marea deschisă trebue sĕ fi avutŭ locŭ multe catastrofe.

Grindină şi tempestăţĭ.

Mai din tóte părţile ţĕrei primimŭ scirĭ care de care mai îngrozitóre despre pagubele nespuse, ce le-au suferitŭ bieţii economĭ prin grindina şi tempestăţile din ḑilele din urmă.

Ĕtă informaţiunile, ce le avemŭ până acum în privinţa acésta:

In 3 Iulie au fostŭ bătute de grindină hotarĕle mai multorŭ comune din comitatulŭ Cojocnei şi Solnocŭ-Dobêca, precum: Sântieu, Băbuţĭ, Cristurŭ, Ascileulŭ mare, Şintereagŭ, Panticeu, Chiuza etc.

In 4 Iulie grindina a sfărîmatŭ sĕmĕnăturile mai de pe întrégа Câmpiă. Dela M.-Ludoşŭ, Sângerŭ etc. în susŭ pe valea Ludoşului şi până cătră Ormenişulŭ de Câmpiă, apoi dela Turda, Ghirişŭ etc. spre Bandŭ, Căpuşŭ, până cătră Têrgu-Mureşului. In unele comune mai vêrtosŭ grindina a fostŭ de totŭ mare şi a nimicitŭ aprópe totulŭ, ba se ḑice că în Săcalulŭ de Câmpiă ar fi căḑutŭ jertfă acestei tempestăţĭ şi 4 vieţĭ omenescĭ, hotarulŭ comunei Grebenişŭ se ḑice că a fostŭ cu totulŭ sdrobitŭ. Din Craifalĕu tocmai acum primimŭ în privinţa grindinei dela 4 Iulie n. următórea împărtăşire:

O furtună cu grindină în mărimea nucilorŭ şi a ouĕlorŭ de găină a prădatŭ mai multe hotare. Decâtŭ tóte însĕ mai rĕu atinsŭ a fostŭ hotarulŭ Craifalĕului de Câmpiă, unde nu a rĕmasŭ nimica din tóte sĕmĕnăturile. Locuitorii suntŭ forte îngrijaţĭ. Sĕmĕnăturile nu se potŭ nicĭ cosi. Erburile tóte suntŭ molite. Bieţii ómenĭ îşĭ vêndŭ vitele cum numai potŭ, de-oparte că nu au cu ce le ţiné, ér de alta pentru ca sĕ-şĭ cumpere bucate. Cei, carĭ nu au ce vinde, îşĭ părăsescŭ casele şi se ducŭ încătrău vorŭ căpĕta de lucru. Asiguraţĭ nu au fostŭ numai vre-o trei proprietarĭ micĭ.

Totŭ în asemenea triste colorĭ ni-se scrie, că a fostŭ pustiitŭ de grindina din 4 Iulie şi hotarulŭ comunei învecinate Ormenişŭ, ba ce e mai multŭ, astăḑĭ primimŭ scirea, că în séra de 7 Iulie acéstă nenorocită comună a fostŭ a doua óră bătută de grindină, asemenea şi comunele vecine Şopterŭ etc. Totŭ în 7 Iulie a căḑutŭ grindină şi pe la Cluşiu.

In comitatulŭ Ciucului au fostŭ devastate de grindină vre-o 7 comune, în părţile Aiudului asemenea mai multe comune. Prin părţile Abrudului tempestăţile au pricinuitŭ pagube marĭ, prin comitatulŭ Zarandului grindina a prădatŭ câmpiile, ba se ḑice, că mai mulţĭ lucrătorĭ şĭ-au perdutŭ chiar şi viéţa. In părţile Haţegului apoi a fostŭ în ḑiua de 3 Iulie unŭ adevĕratŭ potopŭ. Ĕtă cum ne înfăţişéză d-lŭ protopopŭ Bociatŭ îngrozitórea tempestate, ce s'a ivitŭ prin părţile acelea:

Grădisce, 6 Iulie n. 1890.

Stim. D-le Redactorŭ! Puţine faime străbatŭ în publicitate din acestŭ ţinutŭ, ce se numesce ţéra Haţegului şi de care suntŭ legate suvenirile cele mai frumóse ale unui trecutŭ gloriosŭ, déră — vecĭnicŭ apusŭ. Cu adêncă durere trebue sĕ spunŭ, că şi cele următóre nu suntŭ de natură, ca se înveselésca inima românéscă, căcĭ suntŭ unŭ adausŭ la multe neajunse, ce trebue sĕ îndure poporulŭ nostru ţĕranŭ.

Este lăţită credinţa în poporŭ şi zadarnică e orĭ-ce încercare de a-lŭ abate dela acéstă credinţă, că adecă fapte criminale sĕvîrşite de anumiţĭ ómenĭ între împrejurărĭ deosebite, se rĕsbună prin pagube elementare estra-ordinare, trimise asupra ţinutului întregŭ şi pe care întêmplărĭ poporulŭ în limbagiulŭ lui naturalŭ le numesce *„mănia lui Dumneḑeu."*

Dela Pascĭ încóce în acestŭ ţinutŭ se sĕvêrşiră trei omorurĭ cu o sĕlbătĕciă adevĕratŭ barbară. Acestea deşteptară temerea poporului şi venirea unei catastrofe ne mai pomenite se aştepta pe tótă ḑiua.

Nenorocirea presimţită şi urmà în 3 Iulie n. c. la 3 óre d. a. prin o plóiă torenţială însoţită de grindină şi urmată de unŭ povoiu înfricoşatŭ, carele se vĕrsà peste comunele *Zăicaniu*, *Paucinescĭ*, *Hubiţa* şi *Grădisce*, căşunândŭ pagube şi stricăciunĭ ne mai pomenite atâtŭ în comune, câtŭ şi în sĕmĕnăturĭ şi fênaţe.

După o fierbinţélă înăduşitóre, se descărcà o plóiă vehementă, mestecată cu grindină mai mĕruntă, carea în scurtŭ crescù la mărimea ouĕlorŭ de porumbŭ, şi strivì grădinile şi sĕmĕnăturile. Acéstă stricăciune póte nu s'ar fi siţitŭ aşa multŭ, décă nu urma potopulŭ, care umflândŭ păraele, cu o furiă ne mai vĕḑută năvălì asupra comunelorŭ şi a hotarĕlorŭ din prejurŭ, spălândŭ totŭ ce-i sta în cale. Fiindŭ munţii, unde se întêmplà o rupere de norĭ, în nemijlocită apropiere a comunelorŭ, valurile turbate părăsindŭ alvia apei cu o iuţélă estra-ordinară, rupêndŭ stavilele, se revĕrsară peste curţĭ, grădinĭ şi strade, ducêndŭ cu sine cele mai multe clădirĭ economice departe peste hotarĕ. Bolovanĭ şi bârne, ba chiar braḑĭ întregĭ, scoşĭ din adêncimea văilorŭ de munte, se grămădeau prin trecĕtórele înguste ale comunelorŭ, séu se opriau după sălcĭ şi arborĭ dândŭ undelorŭ uriaşe la totŭ momentulŭ altă direcţiune, prin ceea ce periculŭlŭ se totŭ întindea şi chiar punctele cele mai înalte erau ameninţate.

Pietrii cuadrate de 5—6 măjĭ de grele se restogoliau prin mijloculŭ comunelorŭ şi chiar pe drumulŭ ţĕrei; arborĭ de mărime estra-ordinară scoşĭ din rădĕcină jucau peste valurĭ, rupêndŭ în căderea lorŭ totu ce le era în cale. Era o privelisce îngrozitóre! Spaima cea mai adêncă era zugrăvită pe feţele tuturorŭ, şi temerea, cumcă comunele întregĭ vorŭ fi nimicite, devenì totŭ mai generală. Nicĭ n'ar fi scăpatŭ de acéstă grea nenorocire, décă acestŭ potopŭ ţinea numai o jumĕtate de oră mai multŭ.

Tóte morile, podurile şi clădirile din apropierea apei suntŭ parte distruse, parte spălate; alvia nouĕ în multe locurĭ ajunge adêncimea de 2—3 stânjinĭ şi numai cu cele mai grele încordărĭ se vorŭ puté îndrepta stricăturile de pe strade.

Sĕmĕnăturile şi fênaţele, speranţa unui anŭ întregŭ, suntŭ aprópe nimicite; desperarea la culme, pagubele nepreţuite. După calcululŭ mijlociu, *în comuna Grădisce pagubele se urcă la 10 mii fl. v. a. éră în comunele înşirate póte peste 30 mii fl. v. a.* In faţa acestei nenorocirĭ cumplite ce vorŭ face bieţii sĕracĭ numai Dumneḑeu scie. Pierderĭ de vieţĭ omenescĭ s'au întêmplatŭ în Grădisce 1, Hobiţa 2, Păucinescĭ 3 şi Zăicaniu 4, ér câte nenorocirĭ s'au întêmplatŭ în curgerea apelorŭ până la Haţegŭ nu-mĭ este cunoscutŭ.

Până când óre nu va străbate folosulŭ asiguraţiunilorŭ şi la inima plugarului românŭ, care cu puţinĭ cruceri — pe carĭ de multe orĭ 'i aruncă pe nimicurĭ — îşĭ póte asigura munca sa cruntă de pe o véră întrégă şi în casŭ de nenorocire nu rĕmâne espusŭ la lipsă şi fóme estremă. Chiar când e cruţatŭ de grindină, cheltuelile avute cu asigurarea suntŭ destulŭ de rĕsplătite prin liniştea, ce simte omulŭ sciindŭ, că lipsa nu'lŭ va ajunge şi recolta promiţĕtóre în scurtŭ îi va înveseli casa şi mésa.

Inaintea comasărilorŭ, contrarii asigurărei mai aveau o umbră de scusă, căcĭ fiindŭ parcelele împrăştiate, chiar şi în casulŭ celŭ mai rĕu o parte din sĕmĕnăturĭ séu fênaţe îi rĕmânea omului scutită şi lipsa momentană era delăturată. Astăḑĭ însĕ, când în cele mai multe comune moşia întrégă e strînsă la olaltă şi prin urmare întrégă e espusă distrugerei, neasigurarea e pĕcatulŭ celŭ mai mare, ce-lŭ face economulŭ faţă cu sine şi familia sa.

Asigurarea, — fiă contra focului, fiă contra grindinei — este unulŭ dintre mijlócele principale pentru înaintarea economică şi este o stavilă puternică contra sĕrăciei şi decădinţei materiale a poporului nostru.

Inteliginţa mirénă şi preoţéscă îşĭ împlinesce datorinţa cea mai sântă, merită sĕ dobêndéscă recunoscinţa cea mai viuă, décă cu tótă ocasiunea şi cu stăruinţă recomandă poporului asigurarea puţinului sĕu avutŭ, premergêndŭ, firesce, cu esemplulŭ sĕu în tóte. Căcĭ poporulŭ numai prin doveḑĭ pipăite şi prin esemple se póte îndupleca de a primi unŭ sfatŭ, care îlŭ costă óre-care spese, şi e legatŭ mai multŭ de folosulŭ momentanŭ. Décă însĕ vede, cumcă într'o asemenea nenorocire vecinulŭ sĕu este însutitŭ rĕsplătitŭ pentru banii spesaţĭ cu asigurarea, îşĭ dă ultimulŭ crucerŭ.

Popŭ Avelŭ Bociatŭ,
protopopulŭ Ulpiei Traiane.

„Maiestate! nu cerŭ graţiă" — ḑise dama cu hotărîre...

Numai decâtŭ o conduseră la Saint-Pierre.

Acesta şedea pe unŭ fotoliu, liniştitŭ, cu o seriositate bărbătéscă, dér cu faţa senină.

Când Căja îlŭ vĕḑù, cu faţa înroşită se aruncà în braţele lui şi începù a-i pune sute de întrebărĭ, dér Saint-Pierre la tóte acestea rĕspundea cu unŭ simplu surîsŭ. 'Lŭ ruga sĕ-i rĕspundă şi numai cu unŭ singurŭ cuvêntŭ, dér înzadarŭ. La tóte încercările, la tóte sbuciumările numai unŭ suspinŭ era rĕspunsulŭ. Buzele lui Saint-Pierre nu s'au deschisŭ nicĭ baremĭ spre unŭ singurŭ cuvêntŭ.

Căja părăsì pe iubitulŭ ei cu inima înfrântă, cu ochii plinĭ de lacrimĭ...

In ḑiua următóre, érăşĭ a mersŭ la elŭ.

„Saint-Pierre" — ḑise, când a întratŭ — „sĕ póte óre ca tu sĕ te îndoiescĭ în acea fiinţă, decâtŭ care mai cu căldură nicĭ una nu te póte iubi pe lume, — dóră creḑĭ, că am venitŭ sĕ te cercŭ? Mĕ jurŭ, că nu!"

Saint-Pierre nu rĕspunse.

„Aşadéră te îndoiescĭ în sinceritatea mea?" — continuà Căja — „Nu mĕ învrednicescĭ nicĭ de unŭ rĕspunsŭ milosŭ? — Fiă déră!" — şi faţa-i ca aurora s'a înroşitŭ, — „îndoiesce-te, dér ḑi-mĭ numai cuvêntulŭ: „te iubescŭ", şi mĕ jurŭ pe Dumneḑeu, că-ţĭ voiu împlinì dorinţa."

La cuvintele pasionate, eroulŭ mutŭ se cutremurà, dér buzele i-au rĕmasŭ mute...

Căja 'lŭ părăsì cu ochii plinĭ de lacrimĭ. Ce a avutŭ în inimă: mai multă mâniă, rĕsbunare, séu iubire, nicĭ ea nu scia!?

Încă o ḑi şi décă buzele lui Saint-Pierre vorŭ rĕmâne mute, Căja şĭ-a sfîrşitŭ viéţa, deşi ea era lipită de viéţă, căcĭ iubia.

Incă-odată pentru ultima óră se duse la Saint-Pierre.

„Iubesci-mĕ?" îlŭ întrebà când întrà la dênsulŭ.

Saint-Pierre îşĭ puse mâna pe inimă şi privì spre cerŭ, voì sĕ'lŭ cheme de mărturiă, că o iubesce.

„Voesci-mĭ mórtea, ḑise Căja cutremurată.

Acéstă întrebare 'lu cutremurà pe Saint-Pierre.

„O! vorbesce dér, căcĭ mórtea îmĭ e sigură".

Saint-Pierre, cu ochii plinĭ de lacrimĭ, privia obrajii înroşiţĭ ai Căjei şi tăcea.

„Ah nemilosule!" strigà Căja cu durere — „pentru ce laşĭ a-se reoglinda din ochii tĕi unŭ amorŭ atâtŭ de ferbinte, décă la rugarea mea rĕmâi surdŭ; pentru ce prefacĭ iubire, când pe a mea o despreţuescĭ; ér décă mĕ iubescĭ, pentru-ce mĕ aruncĭ, prin muţia ta, dela care te-am mântuitŭ ca jertfă a morţii? Dér nu, tu nu mĕ mai iubescĭ. Mĕ crede, că nu mórtea, ci pierderea amorului tĕu mĕ dóre! Oh! décă poftescĭ mărturiă amorului meu, pentru-ce întârḑii a mĕ strînge la sînulŭ tĕu? — căcĭ suntŭ a ta!"

Saint-Pierre, cu o iubire înflăcărată îmbrăţişà pe tînĕra damă, dér de pe buzele lui în locŭ de cuvêntŭ numai suspinŭ şi oftărĭ sburau, ér pentru Căja n'a avutŭ nicĭ baremĭ unŭ cuvêntŭ de mângăere. Acéstă tăcere cerbicósă a frântŭ pe femeiă şi deşi eroulŭ mutŭ era convinsŭ despre amorulŭ ei, elŭ nu grăia.

„Óre i-s'a înţepenitŭ limba prin acéstă tăcere de trei anĭ? şi acum are sĕ rĕmână mutŭ pe veciă? Da! aşa trebue sĕ fiă" — cugetà întru sine, — „căcĭ altcum e cu neputinţă, ca sĕ rĕmână aşa de neînduplecatŭ la cuvintele rugătóre, — ba scie şi aceea, că voiu fi judecată!"

S'au despărţitŭ...

In acestŭ minutŭ înfiorătorŭ, Căja nu mai avea nicĭ o lacrimă, căcĭ de multŭ încă tóte le-a vĕrsatŭ, nicĭ o singură căinţă nu îi suna de pe buze. Tăcută îşĭ întinse mâna lui Saint-Pierre şi ultimulŭ sĕrutŭ sunà pe buzele ei, sĕrutŭ înfiorătorŭ ca mórtea.

Eşafodulŭ era încunjuratŭ de mulţime mare de ómenĭ. Cortegiulŭ înainta

Cununiă. Duminecă în 1 Iulie v. la órele 12 din ḑi se va celebra în biserica Maicei Domnului în Satulungŭ cununia d-lui *Ioanŭ G. Sassu*, unŭ nepotŭ alŭ d-lui V. P. Sassu din Brăila, cu domnişóra *Elena Sandu Munteanu* din Satulungŭ.

Adresămŭ tinerei părechĭ sincerele nóstre felicitărĭ!

Logodnă. D-lŭ *Teofilŭ G. Grigorescu*, învĕţătorŭ primarŭ alŭ scólei normale din Lăpuşulŭ ungurescŭ, pe care încă din timpulŭ funcţionărei sale ca învĕţătorŭ în Bistriţă, îlŭ cunóscemŭ ca pe unulŭ dintre cei mai harnicĭ şi mai bine simţitorĭ învĕţătorĭ românĭ, după cum ni-se scrie, s'a logoditŭ de curêndŭ cu d-ra *Elena Maşcanu*, fiica d-lui cancelistŭ r. G. Maşcanŭ din Lăpuşulŭ ungurescŭ.

Dorimŭ fericire tinerei părechĭ!

Esamene la sate.

Cuvescĭ (diecesa Aradului), Iunie 1890.

Mercurĭ în 13 (25) Iunie s'a ţinutŭ în comuna nóstră esamenŭ cu pruncii dela 6—12 anĭ sub presidiulŭ P. On. D-nŭ protopopŭ alŭ tractului Lipovei, Voicu Hamsea.

Cei carĭ amŭ luatŭ parte la acestŭ esamenŭ amŭ fostŭ fórte încântaţĭ. D-lŭ învĕţătorŭ actualŭ *Georgiu Tomi* dete acestei ḑile o înfăţişare sĕrbătorescă. Pórta şcólei o împodobi cu unŭ arcŭ din ramurĭ verḑĭ, sub care era scrisŭ cu litere marĭ: „Bine aţĭ venitŭ.“ Asemenea uşa şcólei şi plafonulŭ deasupra catedrei au fostŭ împodobite cu florĭ şi ramurĭ verḑĭ.

Scolarii, salutândŭ pe d-lŭ protopopŭ şi pe óspeţĭ au intonatŭ: „Împĕrate ceresc“, după care s'a deschis esamenulŭ prin o vorbire adresată elevilorŭ de D-lŭ protopopŭ. Amŭ ascultatŭ apoi rĕspunsurile elevilorŭ din tóte obiectele de învĕţămêntŭ şi în adevĕrŭ simţiamŭ o bucuriă mare în sufletulŭ nostru când audiam pruncii din opincă şi şubă rĕspunḑêndŭ corectŭ la tóte întrebările puse de învĕţătorŭ, anume din socótă, religiune, gramatică, geografiă, istoriă, fisică, constituţiă ş. a. Ba şi declamaţiunea unui şcolarŭ a succesŭ peste aşteptare. In decursulŭ unei pause, pruncii cu toţii au eşitŭ afară şi s'au produsŭ din gimnastică.

Esamenulŭ a duratŭ dela 2 până la 6 óre p. m. La fine s'a cântatŭ dintre cântările bisericescĭ pricésna: „Dómne nu mĕ lăpĕda“, ér dintre cele naţionale: „Calcă Române.“ Anulŭ şcolasticŭ s'a încheiatŭ prin o vorbire a d-lui protopopŭ, la care a rĕspunsŭ D-lŭ învĕţătorŭ.

Suntemŭ mângăiaţĭ şi mulţumiţĭ cu sporulŭ făcutŭ de învĕţătorulŭ nostru, ne pare însĕ fórte rĕu, că mare parte din copiĭ n'au cercetatŭ şcóla, la ceea ce multŭ a contribuitŭ nepăsarea primăriei nóstre, dela care aşteptămŭ ca în viitorŭ sĕ arate mai mare interesŭ faţă cu şcóla nóstră.

Vasiliu Iorgoviciu,
pădurarŭ r.

Din Comitatulŭ Ugocea, Iunie 1890.

On. D-le Redactorŭ! 'Mĭ ţinŭ de datorinţă a nu trece cu vederea publicaţiunele din multŭ preţuita fóiă dirigiată de D-V., „Gazeta Transilvaniei,“ carĭ se referescŭ la secerişulŭ învĕţămêntului din şcólele nóstre poporale române, fără a Vĕ ruga ca sĕ binevoiţĭ a publica şi dela noi unele date privitóre la secerişul din şcólele poporale din tractulŭ Turţului, care deşi nu este aşa bogatŭ ca 'n alte părţĭ, totuşĭ e de ajunsŭ pentru a arăta On. publicŭ românŭ, că şi în părţile nóstre se află Românĭ, carĭ ostenescŭ pentru ajuagerea scopului de multŭ doritŭ, de a înainta învĕţămêntulŭ publicŭ naţionalŭ românŭ. Succesulŭ cu care s'a încheiatŭ anulŭ şcolasticŭ în şcólele poporal din Tractulŭ acesta, pe scurtŭ voescŭ a-lŭ arăta în următórele:

In 31 Maiu st. n. înainte de améḑŭ s'a ţinutŭ esamenulŭ în şcóla poporală din:

Gherţa mică. De faţă era d-lŭ Protopopŭ Ioanŭ Szerbak ca preşedinte, D-lŭ Ioanŭ Szerbak jun. capelanŭ şi D-lŭ Constantinŭ Dragoşiu învĕţătorŭ pens. Elevii în numĕrŭ de 46, s'au esaminatŭ din religiune (Catechismŭ şi Istoria biblică.) Invĕţămêntulŭ intuitivŭ, srisŭ şi cetitŭ în limba română şi maghiară, Gramatica română, Limba maghiară, Aritmetica, Geografia, Istoria Ungariei, Istoria naturală, Cantŭ, Caligrafiă, Declamaţiunĭ şi din Gimnastică. După părerea D-lui Preşedinte, cu resultatŭ bunŭ... (Aicĭ fun ţionéză ca învĕţătorŭ însuşĭ d-lŭ raportorŭ *N. Gheţie*. — Red.) Totŭ în 31 Maiu după améḑŭ s'a ţinutŭ esamenulŭ în:

Gherţa mare. Elevĭ 37. S'au esaminatŭ din: Religiune (Cath. şi biblie,) scris-cetitŭ în limba română şi maghiară, Computŭ până la 10, Invĕţămêntulŭ intuitivŭ şi din Cantŭ arĕtândŭ unŭ resultatŭ înbucurătorŭ. — In anii trecuţĭ şcóla acésta sub foştii învĕţătorĭ a statŭ fórte îndĕrĕtŭ şi numai stăruinţei d-lui preotŭ şi învĕţătorŭ *Petru Doboşŭ* avemŭ a mulţumi, că s'a pusŭ fundamentŭ acestei şcóle, de totŭ ruinată în privinţa învĕţămêntului.

In 4 Iunie s'a ţinutŭ esamenulŭ cu elevii şcólelorŭ poporale din comuna:

Turţŭ. Inainte de améḑĭ s'au esaminatŭ cei 26 elevĭ din şcóla I condusă de d-lŭ cantorŭ-învĕţătorŭ *Augustinŭ Cardoşiŭ*. S'a esaminatŭ din: Religiune, scriscetitŭ în limba română şi magh., Computŭ şi Cantŭ în 2 tonurĭ. Cantulŭ a succesŭ fórte bine, câtŭ pentru celelalte, pe lângă aceea, că nu s'au propusŭ tóte obiectele prescrise pentru şcólele poporale, s'a obţinutŭ unŭ resultatŭ fórte slabŭ. Causa neînaintărei nu este altceva, decâtŭ negligenţa învĕţătorului. In aceeaşĭ ḑi după améḑŭ s'au esaminatŭ şcolarii din şcóla II, condusă de d-lŭ *I. Canciann*. Elevĭ 37. S'au esaminatŭ din: Religiune, scrisŭ-cetitŭ în limba română şi maghiară, Gramatica română, Computŭ, Geografiă, Istoria naturală, Cantŭ, Caligrafiă şi Gimnastică. Elevii au rĕspunsŭ fórte frumosŭ şi precisŭ din tóte obiectele, dovedindŭ diliginţă de fierŭ din partea d-lui învĕţătorŭ, care se vede, că are chiămare pentru acéstă carierĕ. Pe lângă resultatulŭ laudabilŭ, avemŭ a observa, că încâtva se vede la şcolarĭ unŭ mechanismŭ, care ar trebui delăturatŭ. — In 5 Iunie a. m. s'a ţinutŭ esamenulŭ în:

Batarciu. Elevĭ 15. S'au esaminatŭ din Religiune, scrisŭ-cetitŭ în limba română şi magh., Computŭ şi Cantŭ. Durere, nicĭ celŭ mai micŭ progresŭ nu s'a pututŭ dovedi. D-lŭ învĕţătorŭ *Stefanŭ Bumbu* şĭ-a uitatŭ mai cu totulŭ de sânta lui chiămare. In 5 Iunie s'a ţinutŭ esamenulŭ în:

Comlou. Elevĭ 5. S'au esaminatŭ din: Religiune, scrisŭ-cetitŭ în limba română şi maghiară şi din Computŭ. Atâtŭ resultatulŭ fórte slabŭ şi neimbucurătorŭ, câtŭ şi neînfăţişarea şcolarilorŭ la esamenŭ îşĭ află causa în impreujurarea, că d-lŭ învĕţătorŭ *G. Iuhas*-ŭ în o mare parte a anului şcolasticŭ a fostŭ greu bolnavŭ.

In 6 Iunie a. m. s'a ţinutŭ esamenulŭ în:

Bacicău. Elevĭ 15. S'au esaminatŭ din: Religiă, scrisŭ-cetitŭ în limba română şi magh. şi din computŭ, dér fără nicĭ unŭ resultatŭ. Causa neînaintărei este nedestoinicia d-lui învĕţătorŭ *I. Danŭ* pe terenulŭ învĕţătorescŭ. — Totŭ în 6 Iunie a. m. s'a ţinutŭ esamenulŭ în:

Valea sécă. Elevĭ 28. S'au esaminatŭ din: Religiune, scrisŭ-cetitŭ în limba română şi magh., computŭ şi cantŭ. Resultatulŭ îndestulitorŭ. Acestŭ resultatŭ dovedesce nisuinţa d-lui învĕţătorŭ *Vasiliu Doroşŭ*, care la începutulŭ anului scol. a aflatŭ scóla în stare fórte deplorabilă şi prin diliginţă i-a succesŭ a pune în acéstă scólă unŭ temeiu bunişorŭ pentru înaintarea mai departe în viitorŭ. — In 6 Iunie p. m. s'a ţinutŭ esamenulŭ în:

Tarna mare. Elevĭ 11, sub conducerea d-lui învĕţătorŭ *A. Haiducŭ*. S'au esaminatŭ din Religiă, scrisŭ-cetitŭ în limba română şi maghiară, şi din computŭ, cu resultatŭ îndestulitorŭ.

Ĕtă pe scurtŭ resultatulŭ secerişului la esamenele din şcólele poporale române din tractulŭ Turţului.

Că starea învĕţămêntului poporalŭ din ţinutulŭ acesta nu este mai îmbucurătóre, provine din mai multe cause: Poporulŭ încă nu scie de ajunsŭ preţul învĕţămêntulŭ, ba adese-orĭ părinţii nu'şĭ potŭ trimite copiĭ la scólă nicĭ pentru aceea, pentru-că n'au cu ce'i îmbrăca. Apoi salarele învĕţătorilorŭ în mai multe locurĭ suntŭ fórte slabe şi şi acelea numai cu greu se potŭ scóte de pe poporŭ, din care causă puţinĭ învĕţătorĭ chiămaţĭ se aplică la aceste staţiunĭ, orĭ şi décă se aplică, suntŭ siliţĭ a se apuca de alte isvóre de traiu spre a'şĭ asigura subsistenţa. Impregiurarea acésta împedecă multŭ desvoltarea învĕţămêntului publicŭ.

Dér pe lângă tóte aceste greutăţĭ, eu am încredere în voinţa tare şi bunulŭ simţŭ alŭ colegilorŭ mei învĕţătorĭ mĕ nutresce speranţa, că pe viitorŭ nu în asa chipŭ vorŭ fi oglindite esamenele din şcólele nóstre poporale române din tractulŭ Turţului, ci cu vre-o câte-va trepte vomŭ păşi mai 'nainte. Numai desvoltându-ne limba, literatura şi cultura naţională, vomŭ puté ajunge la fericirea naţională, morală şi materială, care este scrisă cu litere strălucitóre pe stindardulŭ nostru. Inainte déră!

Nicolau Ghetie
dascălŭ românŭ, ca asistentŭ.

Făgăraşŭ, Iun. 1890.

Duminecă în 29 Iunie n. după améḑŭ s'a ţinutŭ esamenulŭ de véră cu şcolarii şi şcolăriţele dela şcóla nóstră română gr. cat. din Făgăraşŭ, luândŭ parte ca comisarŭ Rvds. D-nŭ Basiliu Raţiŭ, vicariulŭ Făgăraşului. Indată după ce s'a cântatŭ „Veniţĭ sĕ ne închinămŭ“ şi după rugăciunea Domnului, a începutŭ a veni unŭ publicŭ fórte numerosŭ, dintre carĭ amintescŭ pe d-nii: vice-comite Dănilă de Grĕmoiu, Nicolau Cosgarea, c. r. căpitanŭ în pensiune, ca inspectorŭ scolasticŭ de frecuentare, Gregoriu Negrea perceptorŭ comitatensŭ; Ioanŭ Florea, asesorŭ la sedria orfanală, Aronŭ Poparadu, v. not. comit., Dănilă Sasu, parochŭ în Hurezŭ, Benţia, canc. adv. Ioanŭ Ghimbăşianu, curatorŭ primarŭ, Nicolau Etveşŭ, proprietarŭ, Ioanŭ Ciora proprietarŭ, unii membrii ai senatului scolasticŭ şi alţĭ domnĭ şi dómne.

La finea esamenului s'au împărţitŭ elevilorŭ premii în banĭ şi în cărţĭ, banii au fostŭ dăruiţĭ de R. D. vicarŭ B. Raţiŭ, ér cărţile s'au cumpĕratŭ din restulŭ contribuirilorŭ făcute cu ocasiunea maialului. S'au împărţitŭ peste 55 cărţĭ, parte moralĭ parte de rugăciunĭ, aşa că îţĭ este mai mare bucuria, vĕḑêndŭ pe micii copilaşĭ mergêndŭ la s. biserică cu cartea de rugăciunĭ în mânĭ.

Pentru acésta în numele şcolarilorŭ şi şcolăriţelorŭ premiate subscrisulŭ îşĭ ia libertate pe acéstă cale a esprima cea mai căldurósă mulţămită atâtŭ ma-

---

cu paşĭ linĭ, şi ajungêndŭ la faţa loculuĭ Căja apărŭ. Cu paşĭ clătinătorĭ stĕtŭ pe eşafodŭ, îşĭ plecă capulŭ şi luci barda călĕului.

„Staţĭ!“ strigă cu voce înfiorătóre Saint-Pierre, de lângă rege, „ĕtă mi-a venitŭ graiulŭ“.

Căja audi acelŭ glasŭ, 'lŭ recunoscŭ şi căḑŭ ameţită.

Ca inebunitŭ vui poporulŭ, şi sute săriră pe eşafodŭ, desfăcură lanţurile Căjei şi o ridicară la sînulŭ lui Saint-Pierre...

„Am greşitŭ“, ḑise Căja, când îşĭ veni în orĭ, „am judecatŭ rĕu despre tine, şi póte am meritatŭ acéstă pedépsă, dér întrébă-ţĭ tu inima, nu a fostŭ óre cu multŭ mai cruntă rĕsbunarea ta, de câtŭ greşéla mea?“

— „Sĕ dămŭ mulţămită lui Dumneḑeu, că mi-a fostŭ slabă inima, a lăsa se cadă barda, o inimă mai tare, póte că ar fi făcut'o. Căja mea, scumpa mea! proba la care m'ai osênditŭ numai amorulŭ meu ferbinte póte sĕ ţi-o ierte“.

Saint-Pierre luă de soţiă pe Căja, şi cununia lorŭ a fostŭ una dintre cele mai frumóse de pe acelŭ timpŭ. Arangiarea a îndeplinit'o însuşĭ regele. Ér despre cei doi medicĭ numai atâta se scie, că în mişcările prime de bucuriă au fostŭ uitaţĭ; mai târḑiu elibaraţĭ fiindŭ, amêndoi îşĭ cereau premiulŭ pusŭ fiind-că amêndoi credeau, că pe Saint-Pierre ei l'au vindecatŭ.

Iuliu Moldovanŭ.

Poesii poporale.

De pe la Runcŭ.

Pentru mândra care-mĭ place
Nicĭ părinţii n'au ce-mĭ face,
Nicĭ judele satului,
Nicĭ mai marii sfatului;
Când mai marii sfătuescŭ
Eu cu mândra mĕ iubescŭ.

*

Cine strică dragostile
Mânce-i grâulŭ păsările,
Şédă'n sânge până'n brâu
Sĕ-lŭ mânce vermii de viu.
N'aibă pită'n vecĭ pe masă,
Nicĭ sănătate în óse,
Fiă-i grajdulŭ fără boi
Şi staurulŭ fără oi.
Mânca-i-arŭ casa pustia,
Şi copii sĕracia,
Sĕ umble prin satŭ a cere,
Ca cătanele 'n cortele.

*

Până suntŭ fetele fete,
Nu le veḑĭ la cârşmă bete.
Décă punŭ conciulŭ pe capŭ,
La cârşmă nu mai încapŭ.
Totŭ închină câte-odată:
Sĕ trăescĭ dragă surată.

*

Vai mândruţă cum te-aşĭ bate
Dér mi-sŭ mânile legate
C'unŭ firŭ de mătasă négră,
Nu te potŭ bate de dragă.

*

Plânge-mĕ mamă cu dorŭ,
Că şi eu ţ'am fostŭ feciorŭ,
Ţ'am luatŭ boulŭ de cornŭ,
Şi ţi l'am pusŭ la ogorŭ.
Când a fostŭ la sĕmĕnatŭ,
La cătane m'o luatŭ,
Şi mi-au pusŭ puşcuţa'n braţe:
Na băete şi te'n véţă.

*

De-ar fi dorulŭ cu dreptate,
Sĕ mai am şi eu o parte,
Eu m'aşĭ face-unŭ negustorŭ
Şi aşĭ vinde din celŭ dorŭ,
Ş'aşĭ pune şatra la pragŭ
Ş'aşĭ vinde din dorŭ cu dragŭ;
Aşĭ pune şatra la pórtă
Ş'aşĭ vinde la lumea tótă.

*

Sci tu mândr' acu-i unŭ anŭ,
Dintr'unŭ mĕrŭ şi dintr'o pară
Ne era cina de-o séră.
Acum dintr'o merţă plină,
Abia ne este de cină.

*

Măgheranŭ cu frunḑă rară,
Dragu-mi-e mândru de-aséră.
Măgheranŭ cu frunḑă ruptă
Şi mi-e dragŭ cum mĕ sĕrută.
Sĕrută-mĕ puişorŭ,
Că de nu mĕ sĕruţĭ, morŭ;
Sĕrută-mĕ pui cu dragŭ
Că de nu mĕ sĕruţĭ, zacŭ.

*

Mândră pe obrazulŭ tĕu,
Rumeneală de-unŭ zlotŭ rĕu,
Dér sci dracu cum o-ai pusŭ,
Că pe nasŭ nu ţ'a ajunsŭ,

rinimoşilorŭ domnĭ contribuitorĭ, câtŭ şi tuturorŭ acelorŭ domnĭ şi dómne, carĭ nu au pregetatŭ a lua parte la acéstă sĕrbătóre scolară, care pentru şcolarĭ şi învĕţătorĭ este ḑiua cea mai însemnată de peste anŭ.

Basiliu Raţiŭ,
învĕţătorŭ.

Sĕlagiu, 1 Iulie 1890.

In 29 Iunie n. c. s'a ţinutŭ în Şimleulŭ Silvaniei *esamenulŭ şcólei de fete a „Reuniunei femeilorŭ române Sĕlăgiene"*, împreună cu adunarea comitetului acestei Reuniunĭ.

Esamenulŭ s'a începutŭ pe la 3 óre p. m. fiindŭ de faţă unŭ numĕrŭ considerabilŭ dintre cele mai alese femei române sĕlăgiene, între carĭ amintescŭ pe venerabila dómnă vicăriasă, Dómnele Cosma din Supurŭ, Emilia Popŭ din Zelau şi D-ra A. Cosma, ca cele mai marĭ patróne ale şcólei acesteia. Din massa inteligenţei române din Sĕlagiu, şi aci, ca în totŭ loculŭ, am vĕḑutŭ pe înfĭăcăratulŭ sprijinitorŭ alŭ învĕţămentului nostru D-lŭ Georgiu Popŭ de Băsescĭ, pe D-nii advocaţĭ Georgiu Filipŭ din Căvaşŭ şi Dr. Ioanŭ Nechita din Zălui, D-lŭ Vasiliu Popŭ, asesorŭ orfanalŭ în Zelau; dintre clerulŭ *selagianŭ* Rvds. Domnŭ vicariu cu zeloşii protopopĭ: Ioanŭ Vecaşiu, Teodorŭ Popŭ, Ioanŭ Cosma şi Ioanŭ Moldovanŭ, precum şi unŭ numĕrŭ mare de preoţĭ şi teologĭ, notarĭ şi alţĭ cărturarĭ românĭ, în totalŭ ca la 60 domnĭ şi dómne.

Din partea autorităţilorŭ şcolare civile a fostŭ de faţă D-lŭ inspectorŭ reg. de şcóle din Zălau şi D-lŭ fisolgĕbirău din Şimleu, apoi unŭ numĕrŭ mare de străinĭ de deosebite confesiunĭ.

Inainte de esamenŭ, D-lŭ Andrei Cosma, directorulŭ institutului de creditŭ „Silvania", ca notarŭ alŭ Reuniunei femeilorŭ române selăgiene, în numele comitetului deschise esamenulŭ prin cuvinte fórte alese privitóre la scopulŭ sublimŭ alŭ acestei şcóle.

Mai întâiu s'a esaminatŭ din religiune, din care s'a propusŭ prin Rvds. D-nŭ Vicariu *Alimpiu Barbolovicíu* catechismulŭ micŭ şi de mijlocŭ. Rĕspunsurile elevelorŭ au arĕtatŭ, că acestŭ studiu, care este fundamentulŭ tuturorŭ studielorŭ, s'a propusŭ cu multŭ zelŭ. Progresulŭ a fostŭ fórte mulţămitorŭ.

După religiune D-ra învĕţătóre *Maria Lăpusteanu* esaminà din limba română şi anume: cu clasa I eserciţiile verbale şi mentalĭ, cetitulŭ liberŭ şi analisa gramaticală: ḑicerea şi părţile ei, cuvêntŭ, silabe şi sunetŭ, subiectŭ şi predicatŭ. Cu a II-a clasă cetitulŭ foneticŭ şi analiticŭ, apoi întrebărĭ gramaticale partea etimologică. Cu clasa III-a cetitulŭ liberŭ, analisarea bucăţilorŭ după cuprinsŭ şi formă gramaticală, precum şi nararea unorŭ bucăţĭ. apoi întrebărĭ din gramatică, sintacsă până la despre verbe şi conjugarea lorŭ, éră cu clasa IV cetitulŭ şi analisarea gramaticală, etimologia şi sintacsa peste totŭ. Din tóte acestea chiar şi cele mai micĭ copile aşa au rĕspunsŭ de bine, limpede şi la înţelesŭ, într'unŭ limbagiu adevĕratŭ românesc, încâtŭ omulŭ trebuia sĕ admire mai alesŭ pe acele copile, carĭ la începutul anului scolarŭ abia au sciutŭ vorbi în limba lorŭ, ér astăḑĭ potŭ sta faţă cu mulţĭ ómenĭ cărturarĭ. Resultatulŭ esamenului din acestŭ studiu merită cu totŭ dreptulŭ a se pune între cele mai bune. D-ra învĕţătóre Maria Lăpusteanu a arătatŭ că-şĭ cunósce pe deplinŭ chiămarea sa şi că e o pedagogă escelentă. Regula, ce s'a observatŭ în conducerea scólei, ordinea, disciplina, tonulŭ învĕţămêntului şi ţinuta d-sale 'i servescŭ spre cea mai mare laudă.

După limba română a urmatŭ esamenulŭ din limba maghiară, asupra căruia tótă atenţiunea şi-a îndreptat'o d-lŭ inspectorŭ r. şi fisolgăbirĕulŭ.

S'au esaminatŭ din cetitŭ şi traducere pe românesce şi din românesce pe unguresce, apoi analisa gramaticală şi naraţiunĭ. D-lŭ inspectorŭ r. a pusŭ întrebărĭ câte a vrutŭ şi cum i-a plăcutŭ. La tóte întrebările a căpătatŭ rĕspunsurĭ tóte bune aşa, că cu progresulŭ din limba maghiară suntemŭ convinşĭ, că a rĕmasŭ mulţămitŭ şi d-lŭ inspectorŭ r.

Esamenulŭ din calculare în capŭ şi pe tablă, din geografiă şi istoria patriei, din economiă, fisică şi istoria naturală, a arĕtatŭ peste totŭ unŭ progresŭ de totŭ frumosŭ şi peste aşteptare. *Şi din aceste studii d-lŭ inspectorŭ r. de scóle a pusŭ întrebărĭ din ele pe unguresce*, mai alesŭ la istoria patriei şi la geografiă unele numirĭ de persóne, de locurĭ şi ţinuturĭ, apoi numele tuturorŭ regilorŭ ungarĭ, ér la celelalte studii au cerutŭ multe esplicărĭ mai alesŭ *la calcularea cu frângerĭ a cerutŭ definiţiunĭ în terminĭ ungurescĭ*. După fiă-care studiu s'a cântatŭ câte o cântare frumósă naţională.

După esamenŭ au urmatŭ o mulţime de peroraţiunĭ şi declamărĭ din cele mai alese poesii românescĭ. Cu deosebire ne-a încântatŭ poesia „Cea din urmă nópte a lui Mihaiu Vitézulŭ", declamată de d-şóra Iuliana Cherebeţiu. După acestea toţĭ cei de faţă au visitatŭ lucrurile de mână, carĭ erau multe şi fórte frumóse.

In urmă d-lŭ Andrei Cosma în numele Reuniunei femeilorŭ române mulţumĭ mai întâi domnişórei învĕţătorese, dete câteva poveţe bune românescĭ, mulţumĭ femeilorŭ române şi Reuniunei acestora pentru sprijinulŭ ce 'au datŭ întru susţinerea acestei şcolĭ atâtŭ prin jertfe spirituale, câtŭ şi materiale, apoi în terminĭ fórte potrivitĭ arĕtă, că şcóla acésta fiindŭ întemeiată de o societate curatŭ românéscă, are sĕ pórte caracterulŭ de şcólă română naţională fiindcă naţională este şi reuniunea care susţine acéstă şcólă. In urmă mulţămĭ óspeţilorŭ adunaţĭ şi-i îndemnà, sĕ stăruie pe lângă părinţĭ, ca pe fetiţele lorŭ sĕ nu le lase fără de crescere, ci încuragiaţĭ de înaintarea dovedită şi cu acéstă ocasiune, sĕ nu întârḑie a le trimite la acéstă şcólă pentru-ca aşa sĕ se înmulţéscă câtŭ mai multŭ numĕrulŭ elevilorŭ.

Atâtŭ esamenulŭ, câtŭ şi cuvêntulŭ de închidere alŭ d-lui Cosma suntŭ unŭ afrontŭ pentru toţĭ acei părinţĭ, carĭ îşĭ ţinŭ copilele fără crescere, séu le crescŭ în scolĭ străine, unde îşĭ uită c'au suptŭ lapte românescŭ.

Tóte suntŭ trecĕtóre în lume, dér sciinţa nu. Ea se strĕplântă din nému în nému, dela mamă la fată, dela tată la fiĭ. Nu este avere mai preţiósă ca sciinţa. Averea se perde, sciinţa rĕmâne, ea a cuceritŭ popóre şi a ridicatŭ la mărire limbĭ peste limbĭ. Popórele fără sciinţă şi cultură s'au stinsŭ, ér cele ce au avutŭ sciinţă trăescŭ şi vorŭ trăi în vecĭ. Pĕtrunşĭ de acestŭ adevĕrŭ, bărbaţii noştri luminaţĭ, împreună cu femeile române din Sĕlagiu, au înfiinţatŭ acéstă scólă, care are menire de-a da odată mame adevĕrate, dela carĭ atârnă crescerea fiitórei generaţiunĭ a naţiunei românescĭ. Sĕ nu uitămŭ déră de asta, ci sĕ stăruimŭ cu toţii, ca acéstă scólă sĕ fiă cercetată de câtŭ mai multe scolăriţe române.

Incheiu, mulţămindŭ d-rei Emilia Popŭ din Zelau pentru premierea a 8 fetiţe cu 8 năfrămĭ, fine de pĕrŭ, éră d-ra Cosma împărţindŭ tuturorŭ copilelorŭ felurite dulceţurĭ.

Bungărdeanulŭ.

Corespondenţa „Gaz. Trans."

De pe valea Agrişului, 7 Iulie n. 1890.

In 3 Iulie n. c. s'a sĕvîrşitŭ alegerea de protopresbiterŭ românŭ gr. or. alŭ tractului Unguraşului. Spre scopulŭ acesta au fostŭ trimişĭ dela Sibiiu ca comisarĭ consistorialĭ Prea Cuv. Sa Nicanorŭ Frateşŭ, însoţitŭ de Cl. D-nŭ Dr. Remus Roşca, secretarŭ consistorialŭ.

Primirea ce li-s'a făcutŭ acestorŭ domnĭ a fostŭ fórte frumósă. La intrare în prima comună din tractulŭ Unguraşului, fură întîmpinaţĭ de preoţĭ, învĕţătorĭ şi credincioşĭ din tractŭ, precum şi de întregŭ poporulŭ românŭ din Chendremalŭ şi Şimburulŭ mare, toţĭ îmbrăcaţĭ sĕrbătoresce şi aşeḑaţĭ în ordine frumósă de ambele laturĭ ale drumului. Zelosulŭ preotŭ din Şimburulŭ mare, d-lŭ Gavr. Mureşianŭ, ridică la acestŭ locŭ o frumósă pórtă triumfală, care era în linia drumului de ţéră din susŭ de Chendremalŭ şi Şimburŭ.

Distinşii óspeţĭ au fostŭ salutaţĭ aci din partea mulţimei cu sgomotóse urărĭ de „sĕ trăéscă", ér D-lŭ administratorŭ protopopescŭ Pavelŭ Roşca prin câteva cuvinte alese îĭ salută în numele preoţilorŭ, învĕţătorilorŭ şi poporului din tractŭ. Prea cuv. Sa N. Frateşŭ mulţămi cu multă bunăvoinţă. Păşi apoi d-lŭ Gavr. Mureşianŭ, preotŭ în Şimburulŭ mare, salutândŭ pe noii veniţĭ printr'o vorbire scurtă, dér fórte potrivită, în numele credincioşilorŭ din Şimburŭ şi Chendremalŭ.—Ambii rĕspunseră în terminĭ fórte călduroşĭ.

După acestea iubiţii óspeţĭ au fostŭ petrecuţĭ de 16 căruţe din tractŭ şi 2 călăreţĭ până la Hida, unde despărţindu-se traseră la Fizeşŭ Sân-Petru, unde petrecură din 1 până Joi în 3 Iulie st. nou.

In acéstă ḑi comuna Hida avea o înfăţişare sĕrbătoréscă, pe strade furnicau mulţime de poporenĭ, preoţĭ, învĕţătorĭ şi studenţĭ veniţĭ acasă de pe la studii. La 9 óre se începù serviţiulŭ divinŭ celebrândŭ 5 preoţĭ, cu care ocasiune Prea Cuv. Sa D-lŭ Comisariu ţinŭ în biserică o predică instructivă şi bine potrivite cu însemnătatea ḑilei. La 11 óre urmă alegerea în şcóla gr. or. din Hida, care a decursŭ în cea mai bună ordine. Din 47 membri sinodalĭ cu votŭ decisivŭ de alegere, au fostŭ presenţĭ 45 membri sinodalĭ, carĭ au votatŭ în modulŭ următorŭ: Pentru d-lŭ Pavelŭ Roşca 32 voturĭ. Pentru d-lŭ Simeonŭ Ciuca 12 voturĭ, ér unŭ biletŭ a fostŭ albŭ. *Aşa-déră alesŭ a fostŭ d-lŭ Pavelŭ Roşca.* Terminându-se actulŭ alegerei, cu toţii s'au dusŭ la prânḑulŭ comunŭ, arangiatŭ în ospătăria din Hida, unde în decursulŭ prânḑului s'au ridicatŭ mai multe toasturĭ.

Atâtŭ la adunare, câtŭ şi la prânḑŭ au participatŭ şi preoţĭ, învĕţătorĭ şi studenţĭ gr. c. privindŭ şi ascultândŭ cu plăcere tóte cele îndeplinite. **inv.**

Literatură.

A apărut unŭ nou volum de **„Documente privitóre la istoria Românilorŭ,** dela a. 1346—1450, culese, adnotate şi publicate de *Nic. Densuşianu.*"

Volumulŭ acesta este publicatŭ din partea Academiei române (în seria Hurmuzachi) şi conţine: tractate de aliante încheiate între domnii Ţĕrei-românescĭ cu regii Poloniei, documente relative la vechia episcopiă catolică a Milcoviei, şi la diferitele misiunĭ ale călugĕrilorŭ minoriţĭ în Transilvania, Ţéra-românéscă şi Moldova. De asemenea aflămŭ aicĭ documente relative la domnia Ţĕrei-românescĭ în sec. XIV şi alŭ XV-lea asupra Bănatului şi a Făgăraşului, şi documente relative la diferite resbele ale domnilor din Ţéra-românéscă şi Moldova pentru conservarea independenţei şi integrităţiĭ ţĕrilorŭ sale. Aflămŭ aci o lungă serie de documente relative la cnezii şi la nobilii românĭ din Bănatŭ, Haţegŭ, ţinu-

---

Şi ţi-a remasŭ nasulŭ golŭ
Câtŭ o muche de toporŭ.
*
Câte sute, câte mute,
Tóte-sŭ cu barşonŭ pe frunte.
Lelea cu barşónele
Nu sci mulge vacile.
*
Frunḑă verde negurele,
Câte fete'sŭ cu petele,
Şi la grumaḑĭ cu mărgele,
Tóte'sŭ strîmbe de spinare,
Ca cârligu la căldare,
Dér fata cu zadia
E óblă ca linia.
*
Până eram ne'nsuratŭ
Mĕ duceamŭ séra prin satŭ,
Mĕ duceamŭ séra pe lună
Cu flueraşulŭ în mână.
Când ḑiceamŭ cu fluerulŭ
De rĕsuna totŭ satulŭ,
Câte fete m'audiau,
Luminile aprindeau,
Ferestrile deschideau
Şi pe mine mĕ numeau:
„Spate late de voinicŭ,
„Buzĕ moi de copilŭ micŭ."

Dér de când m'am însuratŭ,
Când mergeamŭ ḑiua prin satŭ,
Câte fete mĕ vedeau
Ferestrile închideau
Şi pe mine mĕ numeau:
„Spate late cârligate
„Buze recĭ dĕbĕlăzate.

culese de: ***Nicolau Mihăescu.***

Altele

de pe Luncă şi din jurulŭ Borodului în Biharea.

De-aşĭ sci că-i nana singură
Duce-i'aşĭ pălincă[1]) 'n gură
Se sciu că-i cu cineva,
Nicĭ chiar apă nu i'aşĭ da.
*
Slobodĭ Dómne glasulŭ meu
Ca şi-a unui ciarvarĕu,[2])
Ciarvarĕu peste pădurĭ
Se steie nana 'n gândurĭ.
*
Dela noi a treia casă
Este-o fată şi-o nevastă,

[1]) Ţuică, rachiu, vinarsŭ.
[2]) clopotŭ care se pune la vite.

Cu nevasta mĕ dibescŭ[1],)
După fată bolunḑescŭ.
*
Crescĭ codrule şi te'ndésă,
Numa locŭ de casă-mĭ lasă
Şi ogorŭ, sĕ-'mĭ sĕmĕnŭ dorŭ
Pe séma drăguţelorŭ.
*
Hopŭ, şi lele 'ncinsă bine
Cu curele dela mine,
Cumpĕrate din cetate
Cu trei zloţĭ şi jumĕtate.
*
Ţucu-ţĭ bade ochii tĕi,
Că sémĕnă cu ai mei
Ochii mândrii ca mura
Trecură cătra Jula.
*
Vai, Dómne, cu greu mĕ tragŭ
Prin pădurea de Chinagŭ,
Pe sub umbra cea de fagŭ
De dorulŭ mândrului dragŭ.
*
Strugurii sĕ cocŭ în vie

[1]) iubescŭ.

Vinu sĕ bea din iţie[1]),
Prunele se cocŭ în crèngă
Palinca sĕ bea din iagă (sticlă).
*
Mers'am séra pe d'uliţă[2])
Tâlnii pe nana 'n vraşniţă,
Séra bună nu-i dădui,
Pismă mare că-mĭ făcui.
*
Óre ce-o is[3]) gura mea
De s'o mâniatŭ badea?
Gura mea n'o is nimica,
Ci ḑĕu badea-i de nimica.
*
Óre, ḑĕu, păcatŭ mi-o fi
Pân' ce-oiu da gură badii?
Acărŭ[4]) păcatŭ acărŭ ba,
La badea gură i'oiu da;
Că de pĕcatŭ mi-a trecutŭ,
Că i-am datŭ gură de multŭ.
*
Bădişorŭ depărtişorŭ,
Ce-mĭ strimiţĭ atâta dorŭ

[1]) o porţiă, o mĕsură.
[2]) uliţă.
[3]) ḑisŭ.
[4]) orĭ.

tulŭ Devei, munții apusenĭ, Zărandŭ, Maramureșŭ, Făgărașŭ și alte părțĭ ale Transilvaniei; documente relative la familia și naționalitatea lui Ionŭ Corvinulŭ, la carĭ d. Densușianu a adausŭ și o tabelă geneologică a familiilorŭ Corvinulŭ și Olahulŭ din Transilvania, în fine suntŭ publicate aicĭ documentele relative la revoluțiunea țeranilorŭ românĭ și ungurĭ din a. 1437—1438 și actele de unire ale celorŭ trei națiunĭ privilegiate în contra țĕranilorŭ românĭ etc. Volumulŭ conține peste totŭ 886 pagine cu 6 documente facsimilate și cu portretulŭ lui Mircea celŭ Mare dela mănăstirea Cozia. Prețulŭ în librăria Socecŭ et C-nie este 25 lei.

Necrologŭ.

Jalnicii *Dr. George Danielopolŭ, Dr. Dumitru Danielopolŭ, Alexandrina Danielopolŭ* și *Ecaterina Cepescu*, pĕtrunșĭ de cea mai adêncă durere, facŭ cunoscută ireparabila perdere a prea iubitei lorŭ mame și surorĭ **Zoe N. Danielopolŭ**, încetată din viéță Vinerĭ în 29 Iunie v. c. în etate de 72 anĭ. Rĕmășițele prea iubitei și regretatei decedate se vorŭ înmormênta Duminecă în 1 (13) Iulie a. c. la órele 4 p. m. în cimiterulŭ bisericei St. Nicolae din Brașovŭ. Cortegiulŭ va pleca din locuința decedatei, Têrgulŭ Cailorŭ Nr. 43.

Brașovŭ, 30 Iuniu v. 1890.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Viena, 12 Iulie. Trimisulŭ sêrbescŭ Simicĭ va preda în curêndŭ ministrului nostru de esterne o notă a guvernului sêrbescŭ în afacerea importului de porcĭ.

Roma, 12 Iulie. Bonghi a desfășuratŭ în cameră unŭ proiectŭ de resoluțiune, prin care provócă pe guvernŭ, ca cu tóte mijlócele sĕ favoriseze aplanarea certelorŭ internaționale prin arbitrii. Acéstă resoluțiune, după ce a consimțitŭ cu ea și Crispi, a fostŭ primită de cameră cu vii aplause.

Bucurescĭ, 12 Iulie. Foile de tótă colórea aducŭ descoperirĭ sensaționale asupra spionagiului rusescŭ în România. Ele provócă pe guvernŭ de-a lua mĕsurĭ energice. Ministrulŭ, generalŭ Manu, a ordonatŭ, la însărcinarea regelui, sĕ se facă cercetare.

Londra, 12 Iulie. Asociațiunea purtătorilorŭ de epistole (factorĭ) face cunoscutŭ, că a hotărîtŭ o grevă generală.

Caracterulŭ.*)

I. Formarea caracterului.

2. Influința societății și a exemplului.

(Urmare.)

Dr. Iohnson ḑice: Nicĭ o însușire nu va câștiga unui omŭ mai mulțĭ amicĭ ca sincera admirațiune a bunelorŭ însușirĭ ale altora. Ea arată mărinimiă, spiritulŭ înaltŭ, amicabilitatea omului și că cu bucuriă recunósce meritele altora.

A nu sci admira este semnulŭ spiritelorŭ ordinare și mărginite. Spre cea mai mare a lorŭ nenorocire ele nu potŭ recunósce nimicŭ superiorŭ, necum sĕ pótă adora ce este superiorŭ, precum nicĭ broscoiulŭ nu cunósce o frumsețĕ mai superióră ca brósca. Negutătorulŭ de sclavĭ prețuesce pe omŭ numai după mușchii sĕi.

Deși a ḑisŭ Rochefoucauld în maximele sale, că nenorocirea chiar a celorŭ mai bunĭ amicĭ ai noștri are pentru noi ceva nu de totŭ neplăcutŭ, numai omulŭ cu simțulŭ celŭ mai ordinarŭ se póte bucura de nenorocirea altora, numai elŭ póte se invidieze séu sĕ se întristeze din causa fericirei altora. Astfelŭ de ómenĭ nu potŭ fi marinimoșĭ; și cei mai neplăcuțĭ nu suntŭ cei carĭ nu sciu decâtŭ sĕ batjocorescă. Ómenii de soiulŭ acesta se simtŭ chiar vătĕmațĭ prin succesele altora, fiă aceste și cele mai onorifice, mai alesŭ atuncĭ când suntŭ de aceeașĭ posițiă cu cei carĭ au dobênditŭ succesele. Ei ar ierta orĭ și ce greșélă, numai aceea nu că-i întrecŭ alții; și fată cu aceștia ei suntŭ nemiloșĭ în ai micșora, mai vêrtosŭ décă ei pe acelașŭ têrêmŭ nu au avutŭ succesŭ.

Sufletele ordinare și josnice critică tóte bătându'șĭ jocŭ de totŭ ce e nobilŭ și frumosŭ. Numai succesulŭ nerușinării le impune. Cea mai mare mângâiere a acestorŭ ómenĭ suntŭ greșelele bărbațilorŭ marĭ. G. Herbert ḑice: Décă înțeleptulŭ nu ar rĕtăci, ar fi rĕu de cei proștĭ. Și cu tóte că înțelepții potŭ învĕța dela cei proștĭ, ferindu-se de a face greșelĭ ca ei, proștii arareorĭ se îndreptéză prin esemplulŭ înțelepțilorŭ. Pofta de a accentua totŭ numai slăbiciunile ómenilorŭ și a timpurilorŭ marĭ, dovedesce cea mai mare miserabilitate a sêmțului — dér tocmai pentru aceea îi place lumei, a înegri ce este strălucitorŭ și a trage în tină ce este mărețŭ. Cu câtŭ mai mare a fostŭ noblețŭ inimei lui Bolingbroke, care când i-s'au spusŭ greșelele lui Marlboroughs, a ḑisŭ: „Este unŭ bărbatŭ așa de mare, încâtŭ uitu greșelele lui".

Acéstă pasiune, de a micșora meritele altora, și celorŭ mai bĕtrânĭ, carĭ le judecă tóte mai rece, le șéde rĕu, cu atâtŭ mai multŭ îi șéde rĕu tinerimei, a căreia privilegiu este de a privĭ totŭ-déuna la partea cea bună a lucrurilorŭ. Cu tóte aceste direcțiunea acésta se lățesce totŭ mai multŭ. Rĕulŭ celŭ mare alŭ vécului nostru este că ómenii se desvață de a mai admira. Căcĭ — ḑise unŭ învĕțatŭ — admirarea, mama iubirei, a amiciției, a pietății, este puterea fermecătóre, care face ca inima omului sĕ uite marginele strîmte ale spațiului și ale timpului și ca sĕ devină mare, destulŭ de mare spre a cuprinde în sine lumea și a se sêmți aprópe de ḑeitate. E de plânsŭ omulŭ, care cunósce acestŭ sêmțĕmêntŭ numai din auḑite; și mai de plânsŭ este acela, care își bate jocŭ de elŭ, și se póte pĕtrunde numai de entusiasmulŭ miserabilității. Sêmțulŭ bărbatului cuvine-se sĕ fiă condusŭ de o înțeléptă și liniștită precugetare și chibzuință, pentru că din sentimentele lui se nascŭ fapte; dér copilulŭ și junele sĕ-șĭ păstreze acea nevinovată fantasiă și însuflețire a inimei, care-i face din realitate unŭ visŭ, țesêndŭ împrejurulŭ icónei comune reale a lucrurilorŭ visulŭ de aurŭ alŭ aurorei.

Insuflețirea, ce amŭ vĕḑut'o în luptele pentru libertate, acéstă însuflețire, care a isbucnitŭ și la noi Românii cu putere elementară la 1848, pare că a amorțitŭ de atuncĭ cu totulŭ, pretutindenĭ. Cu câtŭ suntŭ mai marĭ orașele, cu atâtŭ mai tare se întipăresce junimei acestŭ spiritŭ, care este rece încâtŭ te face aprópe fără de inimă, este calculătorŭ, discompunĕtorŭ; acestŭ spiritŭ, care le mĕsură tóte din punctulŭ de vedere alŭ lui Juda, cu întrebarea: „Ce voițĭ sĕ 'mĭ dațĭ mie?" și care la întrebarea, că ce a greșitŭ Juda, are numai singurulŭ rĕspunsŭ: A vêndutŭ prea ieftinŭ! ".

Acestŭ Juda, de care nu este feritŭ aḑĭ nicĭ spiritulŭ junimei nóstre, va umbla încă sĕ rĕstignéscă pe mântuitorulŭ poporului, sêmțulŭ românescŭ, décă nu vomŭ îngriji de cu vreme, ca sĕ cultivămŭ entusiasmulŭ nobilŭ naționalŭ în inima junimei nóstre.

(Va urma.)

*) După Smiles-Rudow. A se vedé Nr. 142 alŭ „Gaz. Trans." din anulŭ curentŭ.

Din traista cu minciunile.

„Décă valea-i cam lupósă"
„Ḑĕu și Țigănimea-i grósă."

Cându-i ĕrnă mare
Țiganii n'au stare.
Dada cu ai sĕi,
Voinicĭ puradei,
Merge prin pădurĭ
După uscăturĭ,
De fóme toțĭ rupțĭ
Și goi și desculțĭ.
Unŭ Românŭ șiretŭ
Mi ți-i întâlnesce
Și mi-i agrăesce:
„Unde mergețĭ, ciore,
„Așa boeresce?"
— „După lemne în pădure!"
„Ce cătațĭ fără secure?
„Nu sciţĭ, că pe vale 'n susŭ
„O târlă de lupĭ s'a dusŭ?"
— „Ei, Românico fălosŭ
„Dór Țiganulŭ nu-i fricosŭ;
„Décă valea-i cam lupósă
„Ḑĕu și Țigănimea-i grósă."
Ei mergea, mergea
Ĕr vêntulŭ sufla,
Tufele mișca,
Nonu tremura
Și din graiu graia:
„Dado, écă lupĭ
„Câte-albine 'n stupĭ,
„Marĭ și mititei,
„Vai de puradei,"
Dada scóte din curea
Cremene, și le ḑicea:
— „Ba că-i tufă,
„Ba că suflă,
„Ba că-'să doi,
„Ba-'să după noi."
Țigănimea se 'ndesa
Ĕră dada le ḑicea:
— „Mĕi, nu fițĭ așa fricoșĭ;
„Fițĭ puținŭ curagioșĭ:
„Sĕ vie cu miile,
„Le-arătămŭ călcâiele."
Și-atuncĭ fișĭ pe délŭ în josŭ
Dada ălŭ curagiosŭ,
Puradeii după elŭ,
Déră ălŭ mai mititelŭ
Rĕmase mai înapoi
După voinicii cioroi.
Cum fugea și cum mergea
Unŭ Românŭ că mi-lŭ zăria:
„Da de ce fugĭ cior' așa?"
— „Valeo, of, nu mĕ mânca."
„Numai lupii mâncă carne
„Mĕi cioroiu."
— „Tete Ioane,
„Erau mulțĭ: — fără doi trei"
„Ĕră eu cu frații mei
„Și cu dada numai unulŭ.
„De-amŭ fi fostŭ cu miile
„Nu le dam călcâiele.

R.

Mai pune-mĭ cincĭ.

Cula fù trimisŭ de domnulŭ sĕu cu o carte la solgăbirĕulŭ. Pe drumŭ întâlni cióra doi băețĭ de școlă.

„Pe cum vĕdŭ io", ḑise cioroiulŭ, „voi sunteţĭ scolarĭ. Eu spuneți-mĭ ce-i scrisŭ în cartea asta?"

Unulŭ dintre școlarĭ luă scrisórea, o desfăcŭ, o cetì și ḑise ciórei:

„Aicĭ e scrisŭ, că ai sĕ capețĭ 25 de bâte."

„Mințĭ", ḑise Cioroiulŭ. „Tu nu scii bine buchile."

Luă celalaltŭ scolarŭ cartea și cetì și ḑise:

„Ortaculŭ meu nu scie bine, dér aicĭ îi scrisŭ, că ai sĕ capețĭ 25 de zlotĭ de argintŭ dela d-lŭ solgăbirĕu.

„Vai, fiă-țĭ gura alduită", ḑise Cioroiulŭ. „D-ta chiar așa scii? Fă bine atuncĭ, milostivesce-te și-mĭ mai pune cincĭ, sĕ fiă 30 de zlotĭ."

„Pré bucurosŭ", rĕspunse riḑêndŭ în sufletulŭ lui băiatulŭ, și-i mai adause Țiganului cincĭ, apoi se despărțiră.

Fălosŭ și cu vitejiă întinse cioroiulŭ cartea solgăbirĕului și-i părea, că nu-lŭ ține pămêntulŭ așa de neastêmpĕrată era după banĭ.

„Norocŭ în oi, în vite și 'n țĕrinĭ" ḑise Țiganulŭ când solgăbirĕulŭ se arătă în curte. „Cartea asta, domnule Măria-Ta jupâne solgăbirĕu, cartea asta s'o cetescĭ și apoi scii d-ta ce...

„Așa-i moi Culă" ḑise solgăbirĕulŭ cetindŭ scrisórea, și porunci apoi haiducului sĕ-i tragă ciórei 30 de bâte.

Când era la a 25-a, solgăbirĕulŭ băgă de sémă, că mai suntŭ puse încă cincĭ.

„Incă 5, Pista", ḑise solgăbirĕulŭ.

La aceste Cióra strigă:

„Au, vai, domnule, jupâne solgăbirĕu, că alea 5 pe drumŭ le-am căpătatŭ."

R. —

MULTE ȘI DE TÓTE.

Memoriile unei principese.

Acum câte-va ḑile, principesa Dolgoruchi, soția lui Alexandru II (Țarulŭ), a făcutŭ sĕ apară „Memoriile" sale. Unŭ deosebitŭ interesŭ presintă capitululŭ, în care principesa povestesce asasinatulŭ Țarului. Principesa povestesce, că în ajunulŭ ḑilei în care s'a comisŭ atentatulŭ, ea era împreună cu fiu-sĕu într'o cameră vecină cu; acea a Țarului tocmai cand colonelulŭ Standen, locțiitorulŭ ministrului de poliția, 'șĭ făcŭ obicĭnuitulŭ raportŭ. Se putea auḑi fiă-care din cuvintele sale. Intre altele raportă, că a trebuitŭ sĕ întărescă garda palatului cu soldațĭ mai sigurĭ. Țarulŭ se înfuriă și strigă:

Și pe lună și pe norŭ,
Pe gurile tuturorŭ.
Vino tu cu gura ta,
Că doră m'oi stâmpĕra.

din colecția lui *Antoniu Papŭ.*

Altele

de pe la Sasca montană.

Fă-mĕ Dómne, ce mi-i face,
Fa-mĕ trestiă pe baltă,
Sĕ crescŭ subțire și 'naltă,
Vêntulŭ mare sĕ mĕ bată,
Sóre pripitŭ sĕ mĕ ardă,
Sĕ mĕ cosască cosașii,
Sĕ mĕ astrîngă clăcașii:
Clăcașii cu furcile,
Fete marĭ cu greblele;
Sĕ mĕ facă clăișóre
Sĕ mĕ bată vêntŭ cu sóre,
Sĕ m'arunce în isvóră,
Cine-o bé apă, sĕ móră.

*

Bată vêntŭ cu vijăliă,
Sĕ mĕ lase într'o viă,
Sĕ mĕ facŭ unŭ strugurelŭ,
Sĕ mĕ ia unŭ voinicelŭ,
Sĕ mĕ bage 'n buzunarŭ,
Sĕ mĕ scotă în ḑile marĭ,
Sĕ mĕ dea la fete mari.

*

Lubenița-i de mâncare,
Gurița-i de sĕrutare,
Sĕrutate-ar mumă ta,
Mumă-ta ce te-a făcutŭ,
Cu ochĭ negri ca neghina,
Gura dulce ca smochina.

*

Dragostea de fată mare,
E ca merea din căldare.
Cândŭ o mâncĭ cu lingura,
Și nu te mai poțĭ sătura.

*

Fire-ai mândră n'ai mai fi,
Că mĕ 'nvĕțașĭ a iubi,
Mĕ 'nvĕțașĭ și mĕ lăsașĭ,
Și de altulŭ te-apucașĭ.

*

Eu morŭ mândră și m'aprindŭ
Când te vĕdŭ pe drumŭ trecêndŭ
Din cismuțe tropotindŭ
Și din póle flușturândŭ.

George Ungureanŭ.

„Cum! Sunt încunjuratŭ de trădătorĭ până şi în casa mea? Dér atuncĭ cerşitorulŭ celŭ maĭ miserabilŭ e mai fericitŭ de câtŭ mine! Ei bine! Voiu face apelŭ la poporŭ, voiu trăi printre ómenii poporuluĭ, voiu arĕta, că am încredere într'ênsulŭ şi că nu mĕ temŭ de asasinii cei laşĭ, carĭ nu îndrăsnescŭ sĕ ésă din întunerecŭ!"

Trecêndŭ apoi în camera de alăturĭ vorbi principesei în privinţa unei călĕtorii, ce ar fi vrutŭ sĕ facă în strĕinătate. Cătră miedŭlŭ nopţii, Alexandru II vĕdŭ, spre marea sa mirare, că Triastan, cânele sĕu, e înveninatŭ. Acésta îlŭ supĕră într'atâtŭ, încâtŭ isbucni în ameninţărĭ faţă Horn, primulŭ intendentŭ. In diminéţa ḑilei atentatului, la nouĕ óre, şambelanul aduse ptincipesei Dolgorucki unŭ biletŭ, prinŭ care Alexendru II o vesta, că la amêḑĭ va face o plimdare şi veni împreună cu marele duce Rergiu sĕ dejuneze la dânsa. Cetindu-se acéstă scrisóre, se putea ghici iritaţiunea nervósă, în care a trebuitŭ sĕ se găséscă Ţarulŭ scriindŭ acele câte-va cuvinte. — Prima linĭă era ştérsă; ea conţinea aceste cuvinte: „Conformŭ promisiunei mele şi dorinţei tale, nu voiu eşi astăḑĭ." Elŭ a înlocuitŭ acéstă liniă cu următórele cuvinte: „Simtŭ trebuinţă de plimbare; o voiu face îndată."

Princesa Dolgorucki voia sĕ iasă imediatŭ spre a se duce la Ţarŭ. In acelŭ momentŭ ea vede trecênde gardele în mare desordine. Ţarulŭ era mortŭ. Ea alergă îndată la palatulŭ de iarnă. Acolo ea se aruncă peste corpulŭ sângerândŭ alŭ împĕratuluĭ.

Principele ereditarŭ, actualulŭ Ţarŭ înlăturândŭ duşmănia, ce până atuncĭ o nutria contra ei, îi spuse, că Alexandru II murindŭ pronunţase numele ei.

*

Ochii negri şi Ochii albaştri.

Champenois, unŭ învĕţatŭ naturalistŭ francesŭ, a scrisŭ nu de multŭ o disertaţiă despre ochĭ, în care folosindu-se de studiile făcute în privinţa acésta de naturalistulŭ De Candolle Alfanso a ajuns la resultatulŭ, că ochii albaştri mereu, mereu se împuţinéză şi aḑĭ începŭ a deveni domnĭ ochii cei negri. Champenois numesce ochiulŭ negru oglinda civilisaţiei şi a puterei. Ochiulŭ negru cu multŭ mai uşorŭ se moştenesce, va sĕ ḑică e mai putemicŭ în transmiterea acestui caracterŭ. Dintre o mulţime de date despre colórea ochilorŭ, reiese, că ochiulŭ negru ia pe încetulŭ domnia. Spaniolulŭ, Francesulŭ, popórele din Balcanĭ în genere au ochĭ negri séu bruneţĭ, ér ochii albaştri în proporţiă suntŭ puţinĭ. Popórele din Asia şi Africa au ochĭ negri. Ochiulŭ albastru alŭ femeei de obiceiu se pierde la urmaşĭ. Dintre copiiĭ alŭ cărorŭ tată au ochĭ negri, ér mamele albaştri, 57% au ochĭ negri, 34% bruneţĭ şi numai 15% albaştri. Şi din contră, ochiulŭ albastru alŭ bărbatului nu influinţéză asupra celui negru alŭ femeei; astfelŭ ochiulŭ negru în totŭ casulŭ e învingĕtorŭ. Décă ochii părinţilorŭ suntŭ negri orĭ bruneţĭ, 87% dintre copii au asemenea ochĭ; ceilalţĭ au ochii moşilorŭ. Dintre copiiĭ părinţilorŭ cu ochĭ albaştri 74% au ochĭ ca părinţii lorŭ, ér restulŭ au ochĭ bruneţĭ ca moşii lorŭ, décă aceştia au avutŭ ochĭ bruneţĭ. Champenois a aorstatatŭ, că ca chiar şi în Nordŭ maioritatea fetelorŭ au ochĭ negri séu bruneţĭ. De aicĭ ar urma, că peste câteva generaţiunĭ de ómenĭ poeţii nu vorŭ mai putea ḑice:

Cerne-o boltă azurie
Fulgĭ scânteiătorĭ dinastri
Când în ochii tĕi *albastri*
Voiu ceti o vecĭnicie.

*

Incidentŭ la graniţa franco-germană.

O telegramă din Epinalŭ spune, că la graniţa franco-germană s'a întêmplatŭ în ḑilele acestea unŭ accidentŭ între nesce locuitorĭ francesĭ din Cobroy, carĭ adunau uscăturĭ în pădurea pe unde trece linia frontiera. Unŭ gardistŭ germanŭ i-a somatŭ sĕ se retragă, ei s'au şi retrasŭ, dér fiindcă retragerea lorŭ a fostŭ pré târḑiă gardistulŭ a trasŭ asupra lorŭ rănindŭ pe unulŭ dintre ţĕranĭ.

*

Oaspe neplăcutŭ.

După cum spunŭ foile din Alsaţia, a întratŭ în ḑilele trecute unŭ porcŭ sĕlbaticŭ într'unŭ satŭ aprópe de Metz. Porculŭ ajunse într'o grădină, unde lucra o femeiă, care auḑindŭ grohăitulŭ porcului, o luă la fugă. Din norocire femeia ajunse în casă, a închisŭ uşa, dér sĕlbaticulŭ animalŭ nu voia sĕ se linişteéscă, şi se apucă de uşă. Femeia vĕḑêndŭ primejdia, sări pe o feréstră în stradă, a începutŭ sĕ strige la vecinĭ, carĭ armaţĭ cu bâte, furcĭ de ferŭ şi sape nĕvăliră, asupra porcului sĕlbaticŭ. Dér neavêndŭ ce'i face, porculŭ a scăpatŭ şi la capĕtulŭ satului unŭ vênătorŭ i-a trasŭ unŭ glonţŭ în capŭ.

*

Romeo şi Julieta în Africa.

Din cartea lui Stanley reproducemŭ după „România" următórea istoriă: Peste drumŭ de confluenţa rîului Nepoko, aprope de Avedjeli, nevasta unui toboşarŭ, Nanyuema, femeiă tênĕră şi frumósă, întră într'o grădină, ca sĕ culégă nisce legume. Nisce sĕlbaticĭ, ce erau ascunşĭ în apropiere, o loviră cu săgeţĭ. Am vĕḑutŭ vre-o şépte înfipte în corpulŭ ei. Ţipetele ei atraseră pe ai noştri. O transportară îndată în lagărŭ. Tocmai ne pregătiamŭ sĕ'i turnămŭ amoniacŭ pe ranĭ, când ea se lăsă pe spate, îşĭ întinse mânile cătră tênĕrulŭ ei soţŭ şi strîngêndu'lŭ în braţe cu cea mai mare duioşiă, suspină lungŭ şi murĭ. Unii călĕtorĭ susţinŭ, că Africanii nu cunoscŭ nicĭ amorulŭ, nicĭ afecţiunea, nicĭ gelozia. Ce ar fi ḑisŭ, vĕḑêndŭ scena acésta?

O altă femeiă din acelaşĭ tribŭ înfăţişa aspectulŭ celŭ mai hîdosŭ. Obrazulŭ ei era acoperitŭ de bube îngrozitóre, mirosindŭ fórte uritŭ, dér soţulŭ ei o îngrija cu stăruinţa cea mai mare. Mórtea, mórtea pretutindenĭ şi în fiă-care ḑi era printre noi sub tóte formele, dér şi amorulŭ supremŭ, ca unŭ îngerŭ păzitorŭ. Elŭ veghia la capulŭ celorŭ ce'şĭ dau sufletulŭ şi făcea par'că şi mórtea mai frumósă. Sĕrmane finţe! cele mai de pe urmă ale omenirei, necunoscute de cei ce caută jertfele cele nobile, constanţa, uitarea de sine, voi sunteţĭ într'adevĕrŭ surorile nóstre şi orĭ-cine v'a vĕḑutŭ în aceste realitaţĭ întristătóre nu se mai póte îndoi întru nimicŭ.

*

2700 anĭ închisóre.

Unŭ comerciantŭ din New-York, America, a fostŭ doveditŭ de contrabandă în 2700 de casurĭ. Tribunalulŭ la osênditŭ, pentru fiă-care casŭ, l'a 100 dolari amendă şi la 1 anŭ închisóre. Aduuate la unŭ locŭ, aceste pedepse se urcă la suma de 270,000 dolarĭ (1,350,000 lei) amendă şi 2700 anĭ închisóre.

*

Unŭ asilŭ pentru pisicĭ.

In Londra a muritŭ dăună-ḑĭ o femeă bĕtrână, care lăsă prin testamentŭ suma de 20,000 livre sterlinge şi o vilă în apropiere de Londra, care sĕ servéscă de asilŭ pentru pisicile fără stăpânŭ. Testamentulŭ prevede, ca din venitulŭ banilorŭ sĕ se plătéscă unŭ medicŭ veterinarŭ, ca sĕ caute pisicile bolnave, şi câte-va servitóre, care sĕ îngrijéscă de pisicĭ, sĕ le dea de mâncare şi „sĕ le ducă diminéţa şi séra la aerŭ curatŭ".

*

O moştenire de 31 miliarde.

„Curierulŭ Universalŭ" primesce din Parisŭ o telegramŭ în care se ḑice, că o moştenire de 31 miliarde va veni în curêndŭ în discuţia camerei, căreia sindicatulŭ acestei moştenirĭ, compusă din 600 de moştenitorĭ, i-a înaintatŭ o petiţie în acéstă privinţă. Iată despre ce e vorba: In anulŭ 1624 Anastasio Tibaldi împrumută oraşului Veneţia suma de 800,000 de galbenĭ cu 3%. Singurulŭ moştenitorŭ alŭ lui Tibaldi, Jean Thiery, lăsă acéstă moştenire rudelorŭ sale din Francia. Din diferite împrejurărĭ, moştenirea n'a fostŭ eliberată şi tocmai Napoleonŭ, din ordinulŭ Directorului, aduse în Francia acéstă moştenire, care cresuse enormŭ în timpulŭ acesta şi care fŭ încorporată tesaurului. Moştenitorii lui Thiery cerŭ aḑĭ dela fisculŭ francesŭ eliberarea moştenirei, care se ridică aḑĭ la 31 de miliarde de francĭ.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

Iunie	are 30 ḑile.	Cireşierŭ		
1890 Ḑilele sĕptĕm.	Călendarulŭ Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele rĕsare	Sórele apune
Dum.	1 Cosma şi Damianŭ	13 Margareta	4. 18	8. 53
Lunĭ,	2 Vest. Preacuratei	14 Bonaventura	4. 19	8. 52
Marţĭ,	3 Mart. Iachint.	15 Imp. Apost.	4. 20	8. 52
Mercurĭ,	4 Păr. Andreiu Crit.	16 Walter	4. 21	8. 51
Joi,	5 Păr. Athau şi Athon	17 Alexiu	4. 22	8. 50
Vinerĭ,	6 Cuv. Sisonie	18 Rozina	4. 22	7. 50
Sâmb.	7 Cuv. Toma	19 Mariana	4. 23	7. 49

Tĕrgulŭ de rîmătorĭ din Steinbruch. La 7 Iulie n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 165.453 capete, la 8 Iulie au intratŭ 538 capete şi au eşitŭ 1288 remânêndŭ la 8 Iulie unŭ numĕrŭ de 164.703 capete. — Se notéză: marfa *ungurésca* veche, grea dela 42 cr. până la 43— cr. marfă *ungurésca* tineră grea dela 44—cr. până la 45½ cr., *de mijlocŭ* dela 47 cr. până la 46 cr. — *uşórd* dela 46— cr. până la 47 cr. — *Marfă ţĕrănéscă* grea dela — până la — cr. — *de mijlocŭ* dela 45 cr. până la 45½ cr. *uşórd* dela 45— cr. până la 46 cr. — *Marfă de România* de *Bakony* grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însĕ transito uşóră dela — cr. până la — cr. transio dto ţepósă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. *Marfă sĕrbéscă* grea dela 45—45½ cr. transito, mijlociă grea dela 45—46 cr. transito-uşóră dela 45—46 cr. Porcĭ îngrăşaţĭ de unŭ anŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriţĭ a gară cu 4½.

Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 10 Iulie 1890.

Seminţe	Cualitatea per Hect	Preţulŭ per 100 chilogr. dela	Preţulŭ per 100 chilogr. până
Grâu Bănăţenescŭ	—	—	—
Grâu dela Tisa	80	8.15	8.20
Grâu de Pesta	80	8 05	8.10
Grâu de Alba-regala	80	8.10	8.15
Grâu de Bácska	78	8.—	8.1(
Grâu ung. de nordŭ	—	.—	.—

Seminţe vechĭ orĭ noue	soiulu	Calitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilgr. dela	Preţulŭ per 100 chilgr. până
Sĕcară		70—72	6.35	6.50
Orzŭ	Nutreţŭ	60 62	.—	.—
Orzŭ	de vinars	62.64	.—	.—
Orzŭ	de bere	64.66	.—	.—
Ovesŭ		39.41	8.20	8.50
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	5.15	5.25
Cucuruzŭ	altŭ soiu	73	5.05	5.10
Cucuruzŭ	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	5.50	5 75

Preţulŭ pe 100 chilograme

Producte div.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	Cursulŭ până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	50.—	55.—
—	francesă		—.—
—		—.—	—.—
„	roşia	28 —	33.—
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	43.—	43.50
Oleu de in		5.—	5 25
Uns. de porc	dela Pesta	51.—	51.50
„	dela ţéră		—.—
Slănină	svêntată	40.50	41.—
„	afumată	49.—	50.—
Sĕu		35.—	36.—
Prune	din Bosnia în buţĭ		
„	din Serbia în sacĭ		
Lictarŭ	slavonŭ nou	21 —	22 —
„	bănăţenescŭ		
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	ungurescĭ		
„	sĕrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	125.	126.
Spirtŭ	brutŭ	12.75	13.—
„	Drojdiuţe de spirt	14.75	15.25

Cursulŭ pieţei Braşovŭ
din 12 Iuliu st. n. 1890.

Bancnote romĕnescĭ	Cump.	9.25	Vênd.	9.27
Argintŭ românescŭ -	„	9.21	„	9.24
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.26	„	9.29
Lire turcescĭ - - -	„	10.50	„	10.55
Imperialĭ - - - -	„	9.48	„	9.53
Galbinĭ	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	102	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—

Cursulŭ la bursa de Viena
din 11 Iuliu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	102.—
Renta de hârtiă 5%	99.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ	117.—
dto argintŭ	97.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.40
Bonurĭ rurale ungare	89.—
Bonurĭ croato-slavone	104.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	139.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	127.50
Renta de hârtiă austriacă	88.35
Renta de argintŭ austriacă	89.—
Renta de aurŭ austriacă	109 30
Losurĭ din 1860	140.—
Acţiunile băncei austro-ungare	981.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	343.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	303.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.53
Napoleon-d'orĭ	9.29
Mărcĭ 100 imp. germane	57 37½
Londra 10 Livres sterlinge	117.30

Bursa din Bucurescĭ din 9 Iulie.

Valorĭ	%	se cump
Rentă română perpetuă 1875	5%	102.—
Renta română amortisabilă	5%	99.—
dtto	4%	87.¾
Renta rom. (rurale convertite)	6%	101.—
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem	5%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraş. Bucurescĭ	5%	92.½
idem idem din 1884	5%	—.—
idem idem din 1890	—	94—
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralŭ	7%	102.—
idem idem	5%	96.⅝
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7%	102.¼
idem idem	6%	101.—
idem idem	5%	93.¾
Credit Fonc. Urban din Iaşĭ	5%	82.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	265. —
	V. N.	
Banca Nation. ult. div. 82.15	500	1195.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	320.—
Naţionala de asig. ult. div. 32 lei	200	—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 13.12	500	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 5 l.	250	—.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 25	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 25	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 15 l. aur	200	—.—
Societ. de Constr. ult. div.	-	—.—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	0.2½
Agio în Bursă	—	—.—
Rubla de hârtie	—	
Banca Naţion. a României		
Scompt.	6—	—.—
Avansurĭ pe efecte	7%	—.—
Avansurĭ pe Lingourĭ	7%	—.—

No. 134—1890. 376,3—1

Concursŭ.

Devenindŭ cu începerea anului şcolarŭ 1890/91 vacantŭ stipendiulŭ de fl. 40 pe anŭ, din fundaţiunea „Radu M. Riureanŭ" pentru studenţĭ de gimnasiu, pentru conferirea lui se escrie prin acésta concursŭ.

Cererile au a se înainta comitetului „Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ" în Sibiiu *până la 30 Septemvrie n. 1890.*

Aspiranţii la acestŭ stipendiu au sĕ acludă la suplicele lorŭ:

a) Carte de botezŭ în originalŭ séu în copiă legalisată;

b) testimoniu şcolasticŭ de pe semestrulŭ II alŭ anului şcolarŭ 1889/90;

c) atestatŭ de frecuentare dela direcţiunea institutului, în care cercetéză şcóla de presentŭ;

d) atestatŭ de paupertate séu de orfanŭ, décă concurentulŭ e orfanŭ.

Din şedinţa comitetului „Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ", ţinută în Sibiiu la 7 Iulie 1890.

G. Bariţiu, preşedinte. Dr. I. Crişianu, secretarŭ II.

Cu numĕrulŭ acesta se începe semestrulŭ II.

Rugămŭ a grăbi cu reînoirea abonamentelorŭ, pentru ca espedarea foiei sĕ nu sufere întrerupere.

Administraţia „Gaz. Trans."

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Nr. 7783—1890. 373,3—3

PUBLICAȚIUNE.

Móra din pórta stradei Scheilorŭ precum și morile orășenescĭ din Pórta, Moeciulŭ inferiorŭ și superiorŭ (Branŭ), se arendéză pe cale scripturistică de oferte pe durata de 3 anĭ, începêndă cu 1 Noemvrie 1890.

Pertractarea de oferte va avea locŭ *Marțĭ în 22 Iulie a. c.* în biroulŭ oficiului orășenescŭ economicŭ, unde se potŭ examina condițiunile de arêndă și unde au de a se așterne până în 22 Iulie a. c. înainte de prândŭ 12 óre ofertele scripturistice timbrate și provědute cu unŭ vadiu de 10%.

Brașovŭ, în 28 Iunie 1890.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Domnii, ce se abonéză din nou, sě binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sě arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."